

HOOGHEEMRAADSCHAP
DE STICHTSE
RIJNLANDEN

veilige dijken • droge voeten • schoon water

Ontwerp-wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk

Wijziging voor deelgebied Wijk bij Duurstede

Toelichting

Ter inzage van 25 augustus 2025 t/m 5 oktober 2025

Titel: Toelichting Ontwerp-wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk – wijziging voor deelgebied Wijk bij Duurstede

Contactpers.: Ben Jonkman

Documentnr.: DM 2001905

Versie: Eindversie HDSR

Datum: 2 juli 2025

Inhoud

1	Samengevat: het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht	4
1.1	Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?	4
1.2	Overige belangrijke punten in dit peilbesluit	4
2	Waarom een nieuw peilbesluit?	6
2.1	Wat is een peilbesluit?	6
2.2	Visie peilbeheer	6
3	Gebiedsbeschrijving	7
3.1	Het plangebied	7
3.2	Het watersysteem	9
4	Actualiteit van het peilbesluit	13
4.1	Resultaten toets op actualiteit	13
4.2	Aanpassingen watersysteem	13
4.3	Administratieve correcties	14
5	Afweging van de peilen	16
5.1	Afweging verschil zomer- en winterpeil	16
5.2	Gebied tussen Sluis Zuid en Lekdijk West (EVS_012)	17
5.3	Gebied tussen Lekdijk West en westelijk deel Romeinenbaan (EVS_014)	17
5.4	Zonnevelden en fruitteelt langs de Broekweg (EVS_013)	17
5.5	Gebied tussen westelijk deel Broekweg en Middelweg West (EVS_015)	18
5.6	Bebouwing langs Lekdijk West en Lekdijk Den Oord of Onderdijk (EVS_016 t/m EVS_018)	18
5.7	Westelijk deel (EVS_019 en EVS_020)	19
5.8	Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer	19
5.9	Veranderingen in waterpeil	21
5.10	Peilafwijkingen	22
6	Effecten van de nieuwe peilen	24
6.1	Drooglegging	24
6.2	Grondwater	24
6.3	Wateroverlast en waterbeschikbaarheid	25
6.4	Bodemdaling en broeikasgassen	25
6.5	Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit	25
6.6	Weidevogels	26
6.7	Waterveiligheid	26
6.8	Cultuurhistorie en archeologie	26
6.9	Recreatie	27

6.10	Vaarwegbeheer	27
7	Verantwoordelijkheden waterbeheer	28
7.1	Wie doet wat in het waterbeheer?	28
7.2	Wat kunt u van het waterschap verwachten?	29
8	Inspraak en informatie	30
8.1	Inspraak	30
8.2	Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode ?	30
8.3	Beroep na vaststelling	30
8.4	Contact en informatie	30

1 Samengevat: het nieuwe peilbesluit in vogelvlucht

1.1 Wat betekent dit peilbesluit voor de peilen in het gebied?

Het oorspronkelijke peilbesluit Eiland van Schalkwijk is destijds vastgesteld in 2012. In de loop der jaren is het peilbesluit op verschillende aspecten en door diverse ontwikkelingen niet meer actueel. Zo is het landgebruik op een aantal plekken veranderd. Daarom zijn de waterpeilen in de loop der jaren al aangepast naar de behoeften van het gebied.

Daarnaast verandert het watersysteem door maatregelen uit het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk. Ook hierdoor moet het peilbesluit worden bijgewerkt om actueel te blijven. Omdat de planvorming voor het raamwaterplan per deelgebied wordt uitgewerkt, wordt ook het peilbesluit in deelgebieden geactualiseerd. In deze wijziging van het peilbesluit wordt het deelgebied Wijk bij Duurstede geactualiseerd.

Veranderingen

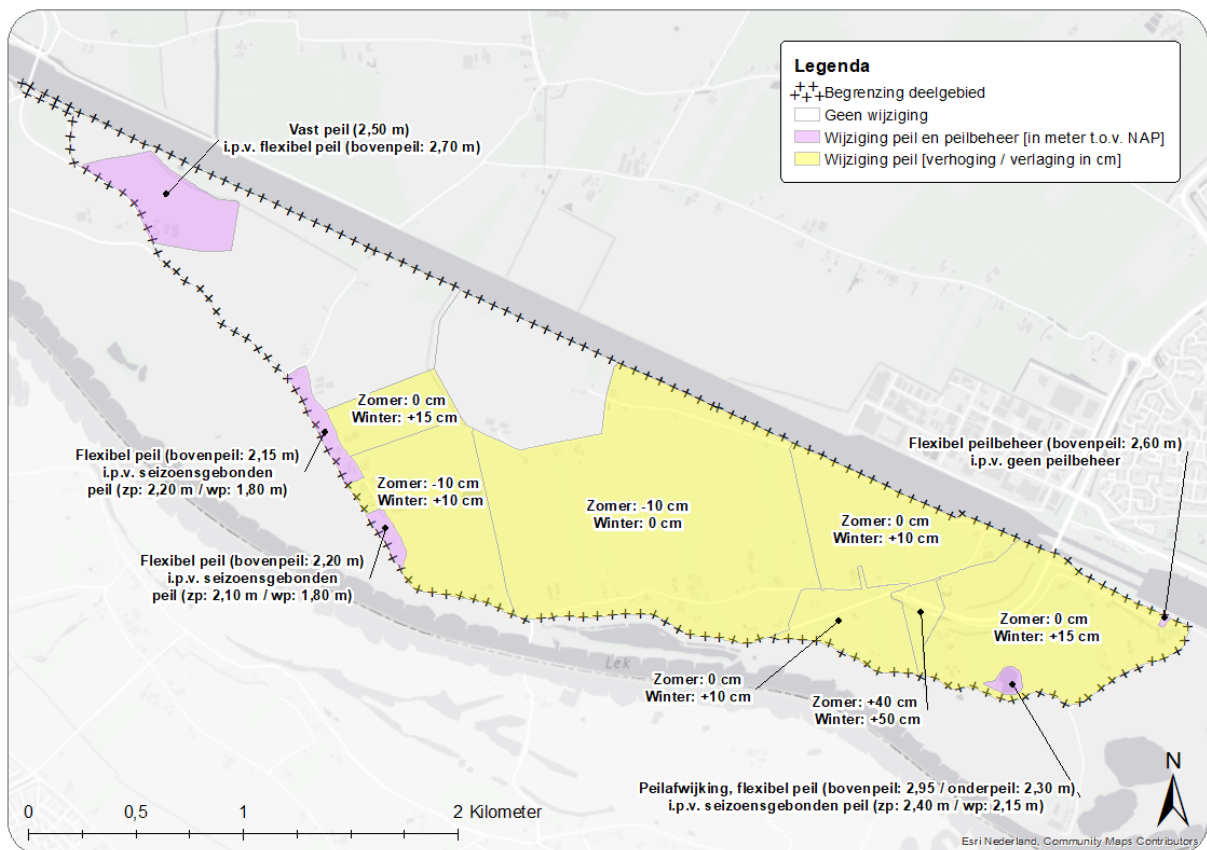
In een aantal peilgebieden leggen we het waterpeil dat al in de praktijk wordt gevoerd vast in deze wijziging van het peilbesluit. Ten opzichte van de praktijksituatie verandert er niets; het peil verandert alleen als je het vergelijkt met het peilbesluitpeil uit 2012.

De grootste peilwijziging in dit peilbesluit is in het stuk tussen de Lekdijk West en het westelijke deel van de Romeinenbaan. Hier werd in de praktijk een hoger peil gevoerd dan in het peilbesluit stond. Dit hogere peil zorgde ervoor dat het fruitteeltperceel in het gebied voldoende wateraanvoer heeft, maar leidde er tegelijkertijd toe dat de lagergelegen percelen te nat zijn. Doordat een inlaat wordt verplaatst, verandert de gebiedsindeling hier iets. Gezien het grondgebruik in het gebied dat ontstaat is het beter om in het zomerhalfjaar terug te gaan naar het peil uit het peilbesluit, in plaats van het hogere peil dat werd gevoerd. Het nieuwe winterpeil ligt 10 cm lager dan het zomerpeil.

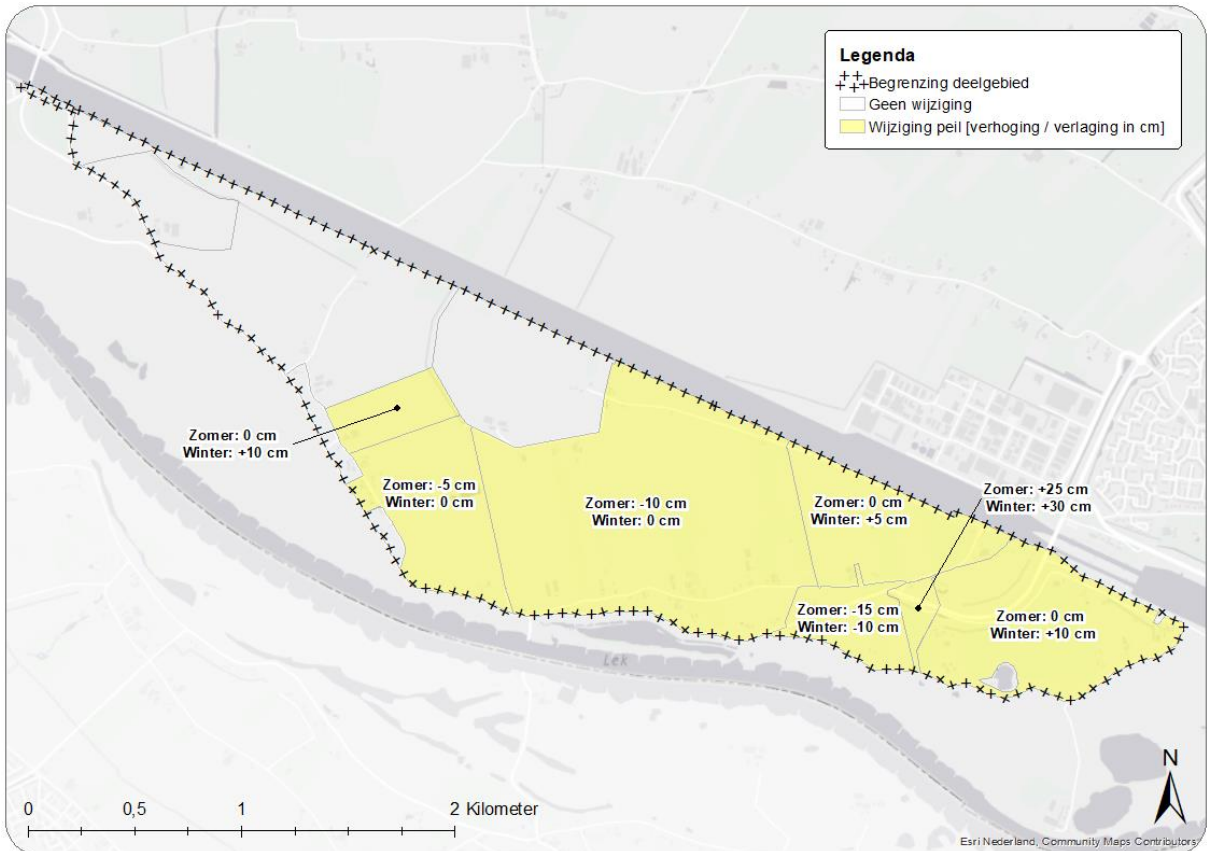
In andere gebieden verkleinen we het verschil tussen het zomer- en het winterpeil. In sommige peilgebieden was dit 20 tot 30 cm, terwijl wij als waterschap meestal 10 cm verschil aanhouden. Een kleiner verschil is beter voor de stabiliteit van de oevers en voor de waterkwaliteit. Daarbij is per peilgebied een afweging gemaakt of het zomerpeil moest worden verlaagd, het winterpeil moest worden verhoogd of dat zowel het zomerpeil moest worden verlaagd als het winterpeil verhoogd.

1.2 Overige belangrijke punten in dit peilbesluit

- In het vorige peilbesluit waren er negen peilgebieden. In deze wijziging worden 11 peilgebieden vastgelegd. Dit komt niet doordat het watersysteem verandert, maar door betere kennis over het systeem in het gebied.
- Voor alle peilgebieden zijn administratieve correcties meegenomen. Het gaat hier om betere gegevens over het watersysteem, zoals hierboven beschreven, waardoor gebieden beter zijn ingetekend in dit peilbesluit. De peilen veranderen niet.

Figuur 1 Kaart met daarop aangegeven hoe het peil verschilt met het peilbesluit uit 2012

Figuur 2 Kaart met daarop aangegeven hoe het peil verschilt met de langjarige praktijksituatie

2 Waarom een nieuw peilbesluit?

In dit peilbesluit wordt het peilbeheer van deelgebied Wijk bij Duurstede op het Eiland van Schalkwijk geactualiseerd. Het is een wijziging op het peilbesluit voor dit gebied als onderdeel van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk 2012.

In 2015 heeft het waterschap een raamwaterplan van het Eiland van Schalkwijk vastgesteld. Het raamwaterplan geeft inhoudelijke, programmatische en financiële kaders, waarmee de concrete maatregelen zijn vormgegeven. Deze maatregelen zijn onder andere het vernieuwen van stuwen, het verplaatsen van inlaten en stuwen en het aanpassen van een inlaatvoorziening. Een deel van de maatregelen zijn reeds gerealiseerd en een deel zal nog worden gerealiseerd. De maatregelen zorgen voor een verandering in het watersysteem en het peilbeheer. Peilgebieden zijn veranderd ten opzichte van het peilbesluit uit 2012. Ook voldoet het peilbesluit uit 2012 niet overal meer aan de droogleggingsnormen van het waterschap. Daarom is het peilbesluit uit 2012 niet meer actueel en is er een wijziging nodig.

2.1 Wat is een peilbesluit?

Het waterschap is wettelijk verplicht een peilbesluit op te stellen en ervoor te zorgen dat dit actueel is. In een peilbesluit staat welk waterpeil het oppervlaktewater in een bepaald gebied heeft. Het waterschap heeft de inspanningsverplichting om dit peil te handhaven. De overige taken en verantwoordelijkheden rondom het waterbeheer kunt u teruglezen in hoofdstuk 7. Een peilbesluit bestaat uit:

- een besluit over de toe te passen peilen (het peilbesluit);
- een kaart waarop de begrenzing van het gebied is aangegeven (de peilbesluitkaart);
- een toelichting op het besluit (dit document).

In deze toelichting leest u over het gebied, het watersysteem en wordt de afweging van de verschillende belangen beschreven die heeft geleid tot dit besluit. Ook zijn de te verwachten effecten van het peilbesluit op de diverse betrokken belangen beschreven.

2.2 Visie peilbeheer

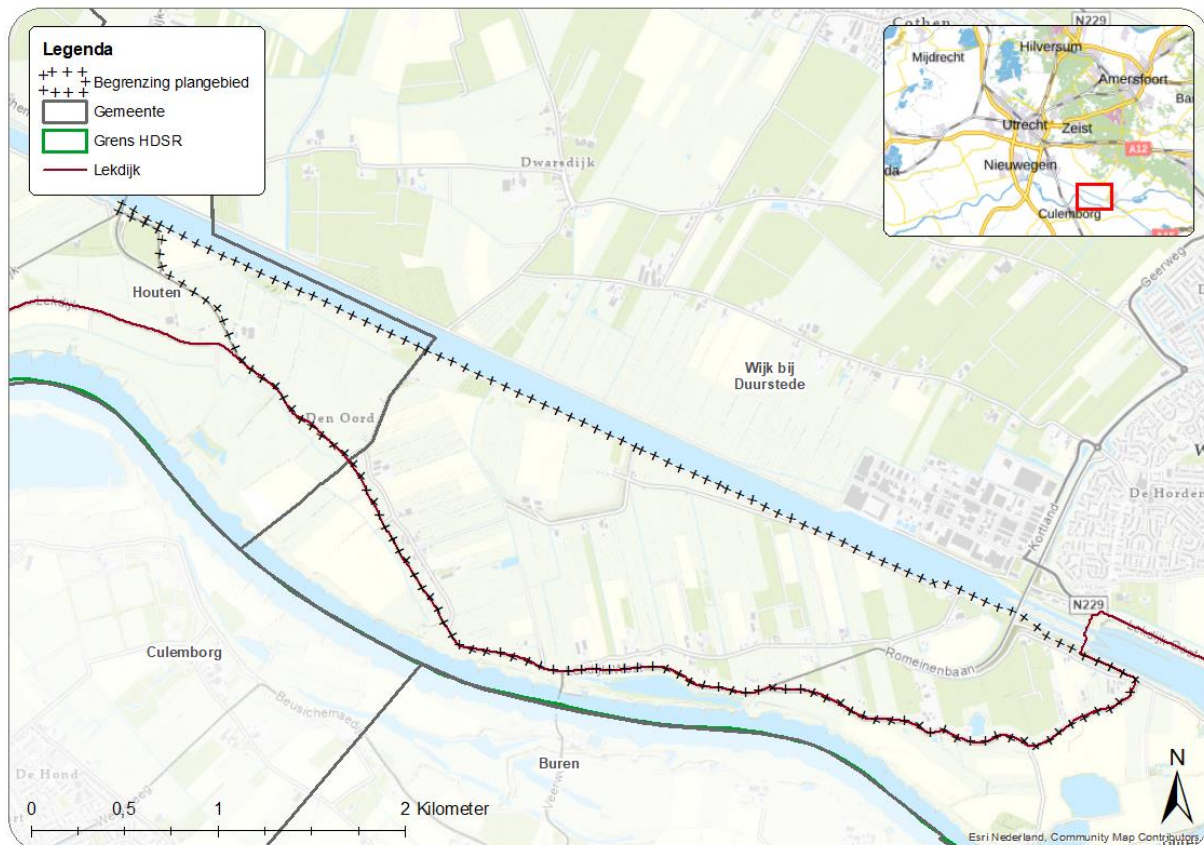
In de Beleidsnota peilbeheer 2019 zijn de uitgangspunten vastgelegd die het waterschap hanteert bij het opstellen van een peilbesluit. Het langetermijndoel van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden is het realiseren van een duurzaam en robuust watersysteem dat:

- de huidige gebruiksfuncties faciliteert;
- bestand is tegen klimaatveranderingen;
- aansluit bij maatschappelijke opgaven;
- in het veenweidegebied de bodemdaling vermindert met 50% in 2030;
- bijdraagt aan de realisatie van doelen voor ecologie en gebruikers van het watersysteem;
- op lange termijn een voorspelbare kostenontwikkeling heeft.

3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Het plangebied

Het plangebied (zie Figuur 3) bevindt zich aan de oostkant van het Eiland van Schalkwijk. Het plangebied ligt in twee gemeenten. Het plangebied ligt grotendeels in de gemeente Wijk bij Duurstede. Het noordwestelijke deel ligt in gemeente Houten. De gebiedsgrenzen worden gevormd door het Amsterdam-Rijnkanaal (noorden), de Lekdijk (oosten en zuiden), de Beusichemseweg (zuidwesten) en de Zuwendijk (westen).

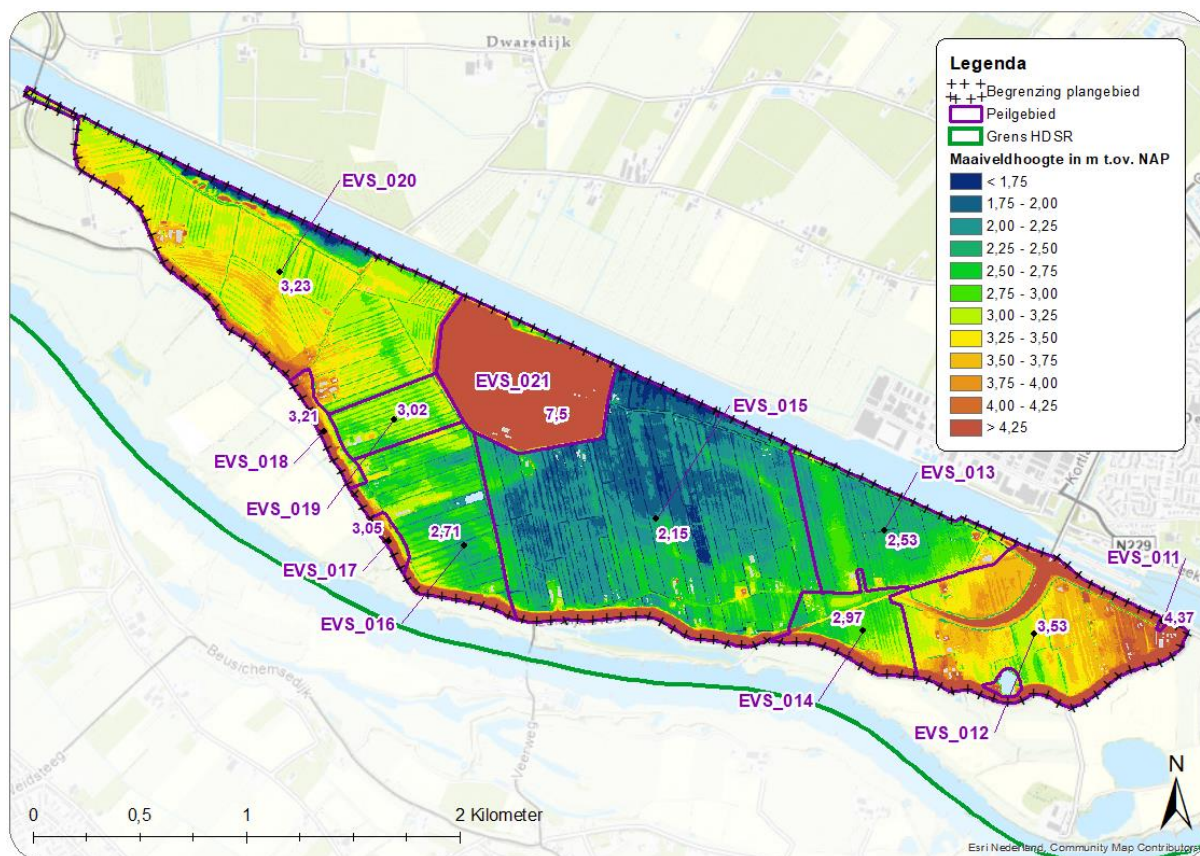

Figuur 3 Het plangebied

In het gebied vinden voornamelijk agrarische activiteiten plaats zoals melkveehouderij en fruitteelt. De meeste bebouwing in het gebied is als lintbebouwing te vinden aan de Middelweg West en de Lekdijk West. De Lekdijk en de Romeinenbaan vormen de belangrijkste aanrijroutes voor het gebied. Verder bevinden er zich geen NNN-gebieden, Natura 2000-gebieden en weidevogelgebieden binnen het plangebied. Wel is de aanleg van zonnevelden in het plangebied in opkomst.

Maaiveldhoogte

Voor de bepaling van de maaiveldhoogte is de recentste versie van het Actueel Hoogtebestand Nederland gebruikt die dekkend is voor het gehele plangebied: AHN4. De metingen hiervoor zijn gedaan in 2020. In Figuur 4 zijn de resultaten hiervan te zien. De hoogtekartaat laat zien dat de Lekdijk, de Romeinenbaan en de ophoging bij de Put het hoogstgelegen maaiveld hebben binnen het plangebied (meer dan 4,25 m t.o.v. NAP). De noordwestelijke en zuidoostelijke delen van het plangebied liggen op ca. 3,00 tot 4,00 m t.o.v. NAP. Het centrale deel bij Wijkerbroek ligt het laagst, op zo'n 1,75 tot 3,00 m t.o.v. NAP.

Figuur 4 Maaiveldhoogte plangebied gebaseerd op Actueel Hoogtebestand Nederland – AHN4. De cijfers in de peilgebieden geven de mediane maaiveldhoogte per gebied aan in m t.o.v. NAP (exclusief water, dijken, verharde delen en bebouwde delen)

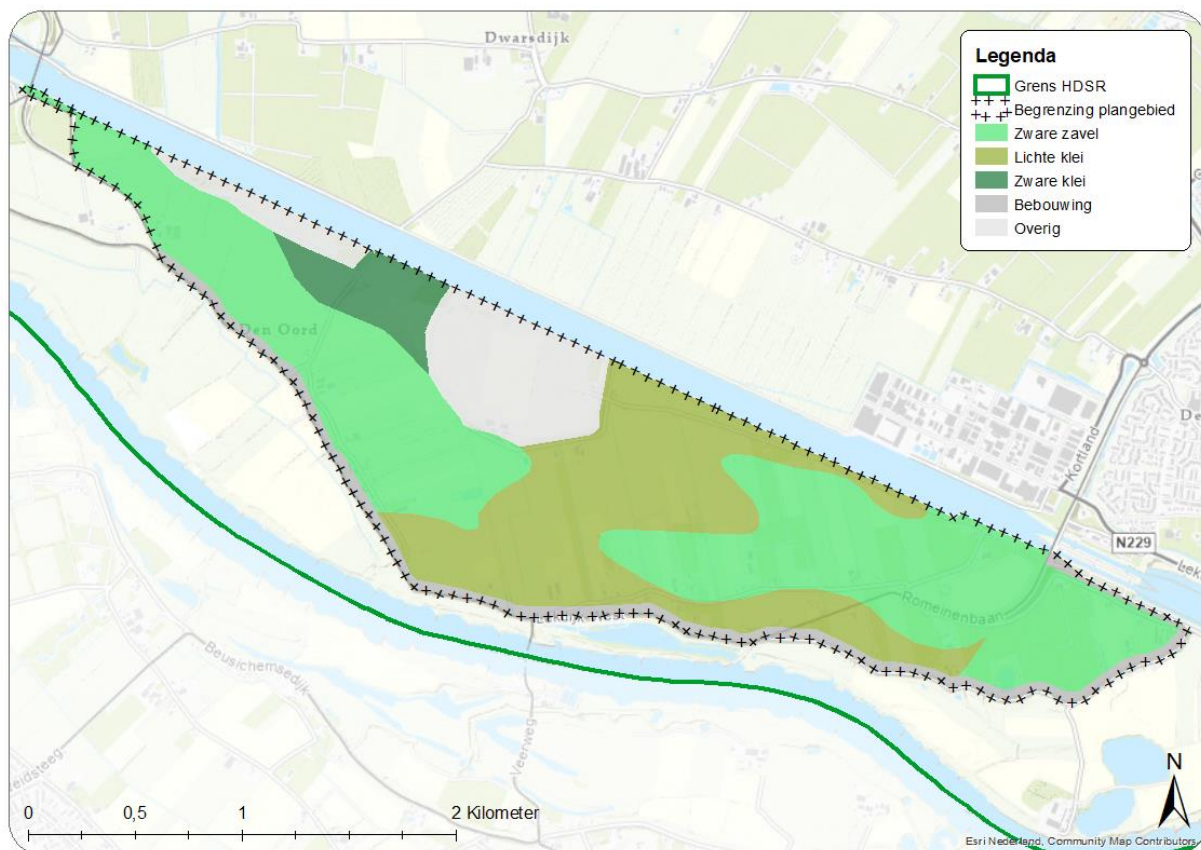
Gemiddelde en mediaan

Het bepalen van de maaiveldhoogte van een gebied kan op een aantal wiskundige manieren. In dit peilbesluit is gewerkt met de mediaan. Dat is de middelste waarde van een groep getallen die worden gerangschikt op grootte. Extreme waarden beïnvloeden het resultaat van de mediaan minder dan bij een bepaling van het wiskundige gemiddelde. Wel zijn bij het berekenen van deze mediane maaiveldhoogten bijzonder hoge of lage delen van het gebied niet meegerekend, zoals de Lekdijk, de Romeinenbaan, bebouwing en oppervlaktewater.

Bodem

In Figuur 5 zijn de bodemsoorten van het plangebied te zien. De bodem bestaat voornamelijk uit sterk lutumhoudende gronden, variërend van zware zavel tot zware klei.

Het gebied behoort tot het Midden-Nederlandse rivierenland. Aan het eind van het Pleistoceen en in het Vroeg-Holocene maakte het gebied deel uit van het brede stroomgebied van de benedenrivieren. Toen zijn er door zavel- en kleiafzettingen stroomruggen, oeverwallen en komgronden gevormd. De basis van het gebied bestaat uit dekzand, dat is afgezet in het Weichselien (de laatste ijstijd). De diepteligging van het zand begint rond de 5 meter beneden het maaiveld.

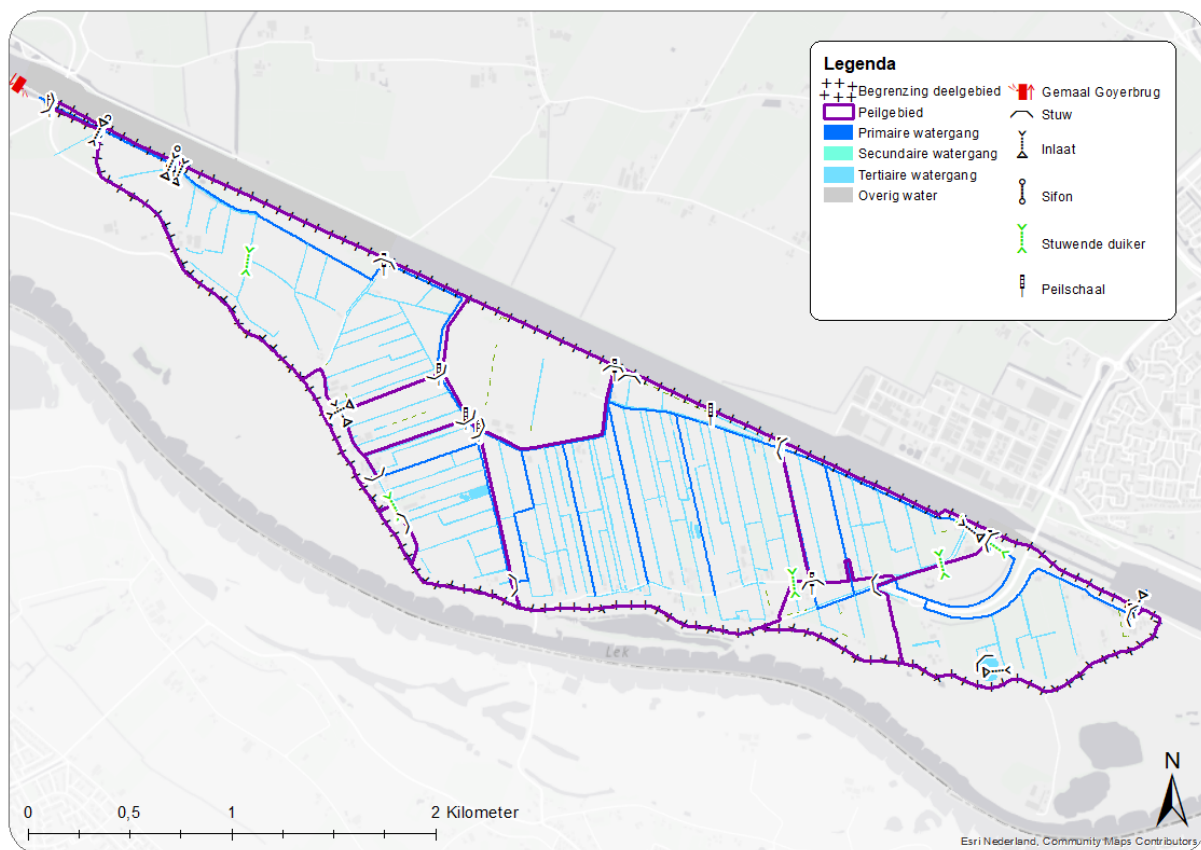

Figuur 5 Bodemkaart

3.2 Het watersysteem

In Figuur 6 is het watersysteem in het plangebied weergegeven. Het watersysteem bestaat uit verschillende peilgebieden die middels watergangen, stuwen, inlaten en gemalen op peil worden gehouden. Het hoofdwatersysteem wordt gevormd door de primaire watergangen. Wateraanvoer naar het plangebied gebeurt vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek. Gemaal Goyerbrug pompt water vanuit het Amsterdam-Rijnkanaal op. Via de Kanaalsloot stroomt het richting het zuidoosten door het plangebied. De aanvoer vanuit de Lek gebeurt middels een inlaat bij de Prinses Irenesluizen. Omdat het peil in de Lek niet altijd hoog genoeg is om water in te laten, kan er ook gebruik worden gemaakt van een (tijdelijke) pompinstallatie op diezelfde locatie. Het aangevoerde water stroomt via de Broekwegsloot richting het westen en zuiden door het plangebied.

Aan de noordkant van het plangebied wordt het water op meerdere locaties via stuwen afgevoerd naar het Amsterdam-Rijnkanaal.

Figuur 6 Watersysteem toekomstige situatie

Grondwater

De grondwaterstand varieert door het jaar heen onder invloed van neerslag en verdamping en is over het algemeen in de winter hoger (door een neerslagoverschot) en in de zomer lager (door een verdampingsoverschot). Een deel van de neerslag voert direct af naar het Amsterdam-Rijnkanaal en een deel infiltreert in de bodem en komt dan vertraagd tot afvoer. Daarnaast is de grondwaterstand ook afhankelijk van kwel en wegzijging. Het peilbeheer van het oppervlaktewater heeft een licht effect op de grondwaterstand via de overgang van oppervlaktewater en de randen van percelen. Centraal in het plangebied liggen de grondwaterstanden dicht bij maaiveld dan aan de uiteinden van het plangebied waar de grondwaterstanden dieper zijn, omdat het maaiveld hier sterker oploopt.

De gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG) is een maat voor de laagste grondwaterstanden gedurende het jaar, die typisch in langdurig droge perioden met veel (gewas)verdamping voorkomen. De GLG ligt voor het grootste deel tussen de 1,0 en 2,0 meter onder het maaiveld. In het midden van het plangebied ligt de GLG hoger. Daar ligt de GLG op 0,50 tot 1,50 meter onder het maaiveld.

De gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) is een maat voor de hoogste grondwaterstanden die in een jaar verwacht worden en typisch in de natste weken van het jaar (in de winter) voorkomen. De GHG ligt voor het grootste deel 0,5 tot 1,0 meter onder het maaiveld. In de lageregelegen delen, in het midden van het plangebied, ligt de GHG ondieper. Daar ligt de GHG tussen de 0,2 tot 1,0 meter onder het maaiveld.

Kwel en wegzijging is het proces van toestroom naar of wegvloeiën van grondwater naar het oppervlaktewater. In het plangebied vindt volgens een grofmazige modelstudie voornamelijk wegzijging plaats. Maar, uit praktijkervaring blijkt dat het gebied lokaal onderhevig is aan kweldruk vanuit de Lek.

Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen voor waterkwantiteit (wateropgave wateroverlast, dit zijn provinciale normen). Uit de toetsing, inclusief het oordeel van de watersysteembeheerder, blijkt dat de watergangen in het plangebied momenteel voldoen aan de normen. De watergangprofielen bieden voldoende ruimte voor de aan- en afvoerfunctie. Er is dus geen wateropgave in deze gebieden. Wel blijkt het verstandig om deze ruimte niet te verminderen, met name om te kunnen blijven voorzien in de wateraanvoer.

Waterkwaliteit en biodiversiteit

Schoon oppervlaktewater is belangrijk voor planten en dieren om te kunnen leven en is een onderdeel van een aantrekkelijke leefomgeving voor de mens om te werken, te wonen en te recreëren. Daarom zijn er doelen gesteld voor het waterkwaliteitsniveau en biodiversiteit waar de watergangen in Nederland aan moeten voldoen. Hieronder vallen zowel de doelen voor de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) waarover het waterschap rapporteert naar Europa, als de doelen voor het zogenoemde 'overig water' die door de regio zelf zijn opgesteld en waarover het waterschap rapporteert aan de provincies.

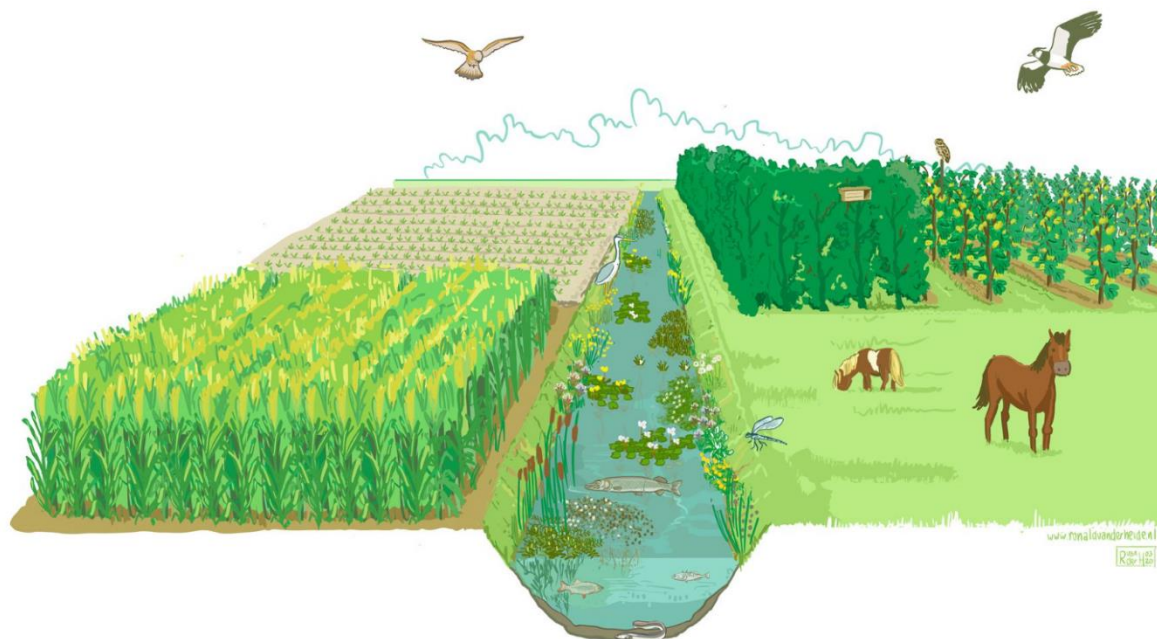
Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die als doel heeft om de oppervlaktewaterkwaliteit en ecologie in een goede toestand te brengen en te houden. In het plangebied zijn geen watergangen aangewezen als KRW-waterlichamen. Wel wordt oppervlaktewater in het plangebied ingelaten vanuit de Lek en het Amsterdam-Rijnkanaal en afgevoerd naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Dit zijn beide wateren die zijn aangewezen voor de KRW. Uit data-analyse blijkt dat het oppervlaktewater binnen het plangebied rijker is aan totaal fosfor en armer aan totaal stikstof ten opzichte van het water in het Amsterdam-Rijnkanaal. Dat betekent dat er relatief fosfor-rijk en stikstofarm water wordt geloosd op het Amsterdam-Rijnkanaal vanuit het plangebied.

In het gebied liggen momenteel geen watergangen die zijn ingericht met een natuurvriendelijke oever. Ook staan de watergangen in het plangebied binnen HDSR niet aangewezen als watergangen met een (middel-) hoge prioriteit om in te zetten op natuurvriendelijke oevers. Daarnaast bieden de doorstroomprofielen van de watergangen weinig ruimte om de oevers natuurvriendelijk in te richten.

Doelen overig water

In de kleinere oppervlaktewateren, ook wel het overig water genoemd, formuleren we als waterschap de doelen en maatregelen samen met gebiedspartners. De voortgang hiervan rapporteren we aan de provincie. Met de doelen voor het overig water werken we aan de leefbaarheid van ons beheergebied door de ecologie en biodiversiteit te verbeteren. Het is voor de grote waterlichamen belangrijk dat ook de haarvaten van het watersysteem van goede kwaliteit zijn.

Figuur 7 Streefbeeld 'levendig' voor overig water in het kleigebied

Het plangebied valt onder de categorie 'kleigebied'. Het waterschap heeft als doel voor kleigebieden om in 2027 gemiddeld het streefbeeld 'levendig' te halen voor de overige watergangen met een breedte van minimaal 2 meter (Zie Figuur 7).

De status van het plangebied is recent niet beoordeeld. Het is dus niet bekend of aan het streefbeeld wordt voldaan. Wel is een tussentijdse toetsing van de kwaliteit van waterflora in 2022 gebleken dat het plangebied een ontoereikende ecologische toestand heeft voor wat betreft macrofyten. Anderzijds is bij een visstandonderzoek in 2022 de visstand in het plangebied als 'goed' beoordeeld.

Riooloverstorten

Binnen het plangebied liggen geen bij het waterschap bekende riooloverstorten die in eigendom, beheer en onderhoud zijn van de gemeente.

4 Actualiteit van het peilbesluit

Vanuit de Omgevingsverordening Provincie Utrecht heeft het waterschap de taak om te zorgen dat een peilbesluit actueel is. In de verordening staat dat daarvoor in elk geval rekening moet worden gehouden met veranderingen in de omstandigheden ter plaatse en ook in de aanwezige functies en belangen.

Actualiteitstoets

Het waterschap heeft een grotendeels geautomatiseerde methodiek waarmee jaarlijks inzichtelijk wordt gemaakt hoe actueel het peilbeheer is in het beheergebied van HDSR. Een peilgebied is actueel als het vastgelegde peil en peilbeheer in de praktijk in normale situaties goed uitvoerbaar zijn. Ook is het toegesneden op de omstandigheden ter plaatse als de aanwezige functies en belangen, en voldoet het aan de Beleidsnota Peilbeheer 2019.

4.1 Resultaten toets op actualiteit

Bij de actualiteitstoets van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk uit 2012 is het volgende geconstateerd:

- In deelgebied Wijk bij Duurstede is het vigerende peilgebied PG1190 (deel van het nieuwe peilgebied EVS_020) niet actueel doordat er in de praktijk een ander peil is gevoerd dan het peilbesluit uit 2012.
- In deelgebied Wijk bij Duurstede hebben de vigerende peilgebieden PG0016 (EVS_012) en PG0020 (EVS_014) in de praktijk een drooglegging die afwijkt van de normen die zijn vastgelegd in de Beleidsnota Peilbeheer 2019. In PG0016 (EVS_012) is het gebied zowel bij het zomerpeil als bij het winterpeil te droog. In PG0020 (EVS_014) is het winterpeil te droog.
- Daarnaast zijn er nog andere peilgebieden op het Eiland van Schalkwijk die niet actueel zijn. Deze worden in aparte deelprojecten opgepakt. Als een deelproject is uitgewerkt, wordt dat in een aparte (volgende) wijziging van het peilbesluit vastgelegd.

Tijdens de uitwerking van het raamwaterplan zijn door betere gegevens meer peilgebieden in deelgebied Wijk bij Duurstede als niet actueel bestempeld. Er is daarom voor alle peilgebieden een nieuwe peilafweging gemaakt.

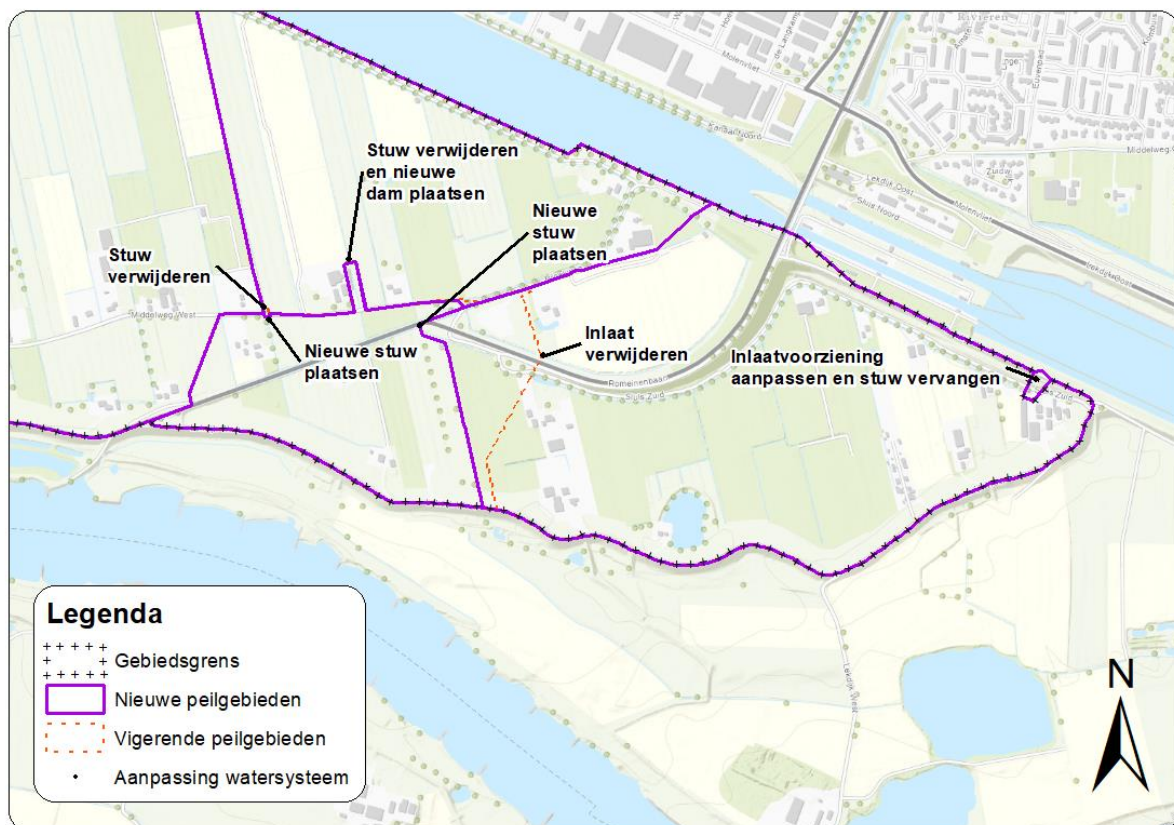
Naast het uitvoeren van de actualiteitstoets heeft het waterschap twee informatiebijeenkomsten met grondbezitters georganiseerd in maart en november 2024. Over het algemeen werd aangegeven dat het peilbeheer naar tevredenheid gebeurt. Wel zijn er signalen afgegeven om het peilbeheer op enkele locaties te wijzigen.

4.2 Aanpassingen watersysteem

Met de uitwerking van het Raamwaterplan Eiland van Schalkwijk (2015) worden er aanpassingen in het watersysteem gedaan. Hierdoor zal de begrenzing van een aantal peilgebieden worden gewijzigd in deze wijziging van het peilbesluit. Voor de locaties van de aanpassingen en de verschuivingen van de begrenzing zie Figuur 8.

- Verplaatsen inlaat Romeinenbaan
Langs de Romeinenbaan ongeveer ter hoogte van Broekweg 2 ligt een inlaat in de sloot die moet worden vervangen. Voor een betere bereikbaarheid wordt de nieuwe inlaat geplaatst ter hoogte van de knik in de Romeinenbaan. Hierdoor verandert de peilgebiedsgrens.
- Stuw vervangen Middelweg West
In de sloot ten oosten van Middelweg West 10 ligt een stuw die vervangen moet worden. Voor betere bereikbaarheid wordt de nieuwe stuw ten zuiden van de Middelweg West geplaatst. Hierdoor verandert de peilgebiedsgrens.

- Stuw vervangen door dam Middelweg West
In de sloot ten oosten van Middelweg West 6a ligt een stuw die overbodig is geworden door veranderingen in landgebruik. Daarom wordt de stuw verwijderd en vervangen door een vaste dam. Het oppervlaktewater uit EVS_014 wordt na deze aanpassing volledig afgevoerd via de nieuwe stuw ter hoogte van Middelweg West 10. De begrenzing van de peilgebieden zal hierdoor niet veranderen.
- Aanpassing inlaatvoorziening vanuit Lek
In de huidige situatie kan het waterschap bij lage rivierwaterstanden van de Lek niet voldoende water aanvoeren onder vrij verval. Dit knelpunt kwam in de afgelopen jaren al geregeld voor en zal in de toekomst vaker en langduriger voorkomen. Daarom is ervoor gekozen om een opstelplaats met elektriciteitsaansluiting voor een tijdelijke pompinstallatie aan te leggen. Ook wordt de stuw nabij de inlaatvoorziening vervangen. Zo kan er ook in tijden van lage rivierwaterstanden voldoende water worden aangevoerd voor deelgebied Wijk bij Duurstede. De begrenzing van de peilgebieden zal door deze maatregelen niet veranderen.

Figuur 8 Locaties van aanpassingen in het watersysteem naar aanleiding van het raamwaterplan en bijbehorende nieuwe begrenzing.

4.3 Administratieve correcties

Bij een nieuw peilbesluit of een wijziging van het peilbesluit worden ook eventuele administratieve correcties meegenomen vastgelegd in het peilbesluit. Het gaat om veranderingen in de peilen en grenzen van het peilgebied door actuelere gegevens (of een verbetering in registratie van gegevens). Deze administratieve correcties hebben meestal geen invloed op de afspraken en het peilbeheer zoals vastgelegd in het peilbesluit en leiden niet tot verandering in de situatie voor belanghebbenden.

Voor de wijziging van peilbesluit Eiland van Schalkwijk-deelgebied Wijk bij Duurstede gaat het om de volgende administratieve correcties:

- **Peilgebiedsgrenzen**
Alle grenzen van de peilgebieden zijn gebaseerd op het beheerregister van het waterschap. Deze betere gegevens geven kleine grenscorrecties bij de peilgebieden. De praktijksituatie verandert hiermee niet.
- **Nieuw peilgebied EVS_011**
Door betere gegevens is het duidelijk geworden dat er een klein gebied als nieuw peilgebied wordt toegevoegd aan dit peilbesluit. Dit gebied was niet opgenomen in het peilbesluit van 2012. Het nieuwe peilgebied EVS_011 staat het grootste deel van het jaar in open verbinding met de Lek. In de winter wordt deze verbinding gedeeltelijk dichtgezet. Het bovenpeil wordt gereguleerd middels een stuw. Deze situatie bestaat al lange tijd, maar was bij het opstellen van het vorige peilbesluit anders vastgelegd. De praktijksituatie verandert hiermee niet.
- **Gebied PG1190**
In het peilbesluit uit 2012 vormt het vigerende peilgebied PG1190 een apart peilgebied. Maar in de praktijk blijkt het in open verbinding te staan met EVS_020. In het nieuwe peilbesluit wordt dit gebied daarom niet meer gezien als apart peilgebied, maar samengevoegd met EVS_020.
- **Gebied EVS_021**
Het opgehoogde gebied bij Broekweg 10 en Broekweg 13 (De Put) wordt toegevoegd aan het peilbesluit. Dit gebied staat namelijk in de omgevingsverordening van de provincie aangegeven als een locatie waar een peilbesluit verplicht is. Wel kent het opgehoogde gebied geen oppervlaktewateren waarvan het peil gestuurd kan worden. Daarom geldt hier dat het waterschap geen actief peilbeheer uitvoert.

5 Afweging van de peilen

Voor alle peilgebieden in deelgebied Wijk bij Duurstede is een nieuwe peilafweging gemaakt. Om te komen tot een passend peil voor een bepaald gebied, wordt rekening gehouden met de bestaande situatie, knelpunten, beleidsdoelen en de uitgangspunten van het waterschap. Aan de hand hiervan is een afweging gemaakt van de meest wenselijke oplossing. Deze vormt de basis voor het ontwerp van het peilbesluit.

Bij het tot stand komen van een peilbesluit wordt gezocht naar een peil dat:

- zo goed mogelijk de huidige functies faciliteert;
- voldoet aan de droogleggingsnormen;
- aansluit bij maatschappelijke vraagstukken;
- rekening houdt met de wensen in het gebied;
- binnen acceptabele kosten mogelijk is (doelmatigheid).

Doorgaans kunnen knelpunten op meerdere manieren worden opgelost. Onder andere door wijzigingen in:

- de grootte van de peilgebieden;
- het type peilbeheer;
- het waterpeil.

Een (voorgenomen) handelwijze is doelmatig of efficiënt als de betreffende inspanningen en uitgaven daadwerkelijk bijdragen aan de realisatie van het beoogde doel en de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten.

In dit hoofdstuk wordt voor de verschillende deelgebieden beschreven welke peilafwegingen er zijn gemaakt en voor welk peil(beheer) is gekozen.

5.1 Afweging verschil zomer- en winterpeil

In peilgebieden zijn verschillende soorten peilbeheer mogelijk. Gebaseerd op praktijkervaring, landgebruik en vanuit eerdere belangenafwegingen zijn er voorkeuren (zie ook de [Beleidsnota Peilbeheer 2019](#)). In het peilbesluit uit 2012 hebben de meeste agrarische peilgebieden een zomer- en winterpeil waarbij er in de zomer op een hoger vast peil en in de winter op een lager vast peil wordt gestuurd. Het verschil tussen het zomer- en winterpeil is niet in alle peilgebieden hetzelfde. In de praktijk varieert het verschil tussen de 15 en 25 cm.

Vanuit het waterschap is er de wens om te streven naar hetzelfde verschil tussen zomer- en winterpeil voor de verschillende peilgebieden. Een uniform peilverschil is overzichtelijk voor de waterbeheerders.

Als uitgangspunt in dit deelgebied is voor een uniform peilverschil gekozen van 10 cm tussen zomer- en winterpeil. Ten opzichte van een groter verschil tussen zomer- en winterpeil zorgt het gekozen verschil voor een betere stabiliteit van de oevers. Vanuit het waterschap is de voorkeur om het zomerpeil niet te verlagen om waterkwaliteit en ecologie te waarborgen. Dit is dan ook zo min mogelijk gebeurd. Dat betekent dat over het algemeen het winterpeil hoger is geworden t.o.v. het peilbesluit uit 2012 om het gewenste peilverschil te bewerkstelligen. Het nadeel van een hoger winterpeil is dat er minder ontwatering is, wat hogere grondwaterstanden geeft.

Tijdens een gebiedsavond in november 2024 is het verschil tussen zomer- en winterpeil besproken en zijn peilvoorstellen gepresenteerd. In een enkel peilgebied (EVS_015) hadden grondgebruikers hun twijfels bij het verhogen van het winterpeil. Ze maakten zich zorgen dat het land daar te nat zou

worden en dat er overlast zou ontstaan. Vanuit beheerogpunt kan het winterpeil ook niet omlaag. Dat zou ertoe leiden dat het sommige sloten door de ongelijkheid in het maaiveld droog komen te vallen. Er wordt daarom in EVS_015 voorgesteld om het winterpeil te houden zoals het nu is, maar het zomerpeil te verlagen. Op die manier wordt het verschil tussen zomer- en winterpeil toch verkleind naar 10 cm.

5.2 Gebied tussen Sluis Zuid en Lekdijk West (EVS_012)

Peilgebied EVS_012 is het meest oostelijk gelegen peilgebied van het Eiland van Schalkwijk. Hier wordt, via EVS_011, water onder vrij verval ingelaten vanuit de Lek. In uitzonderlijk droge zomers is de stand in de Lek te laag voor vrij verval en kan het waterschap rivierwater omhoog pompen. In peilgebied EVS_012 zijn veel fruitteeltpercelen aanwezig. De rest van het landgebruik bestaat uit grasland, akkerbouw en een aantal woningen en bedrijven. De fruitteeltpercelen liggen op de laagste delen van het peilgebied.

In het peilbesluit uit 2012 is een zomer-/winterpeil van 2,40 / 2,15 m t.o.v. NAP opgenomen. Dat winterpeil is te laag voor dit gebied. Daarom lag het peil in de praktijk de afgelopen jaren 5 cm hoger. Om genoeg water beschikbaar te stellen voor de fruitteeltpercelen lag het praktijkpeil ook in de zomer 5 cm hoger dan het peil uit het vorige peilbesluit. Om naar een verschil van 10 cm te gaan tussen het zomer- en winterpeil wordt in het nieuwe peilbesluit een zomerpeil van 2,40 m t.o.v. NAP en een winterpeil van 2,30 m t.o.v. NAP opgenomen. Er is overwogen om de peilen te verhogen naar 2,45 / 2,35 m t.o.v. NAP om de fruitteeltpercelen van meer water te voorzien in de zomerperiode. Maar, met deze hogere peilen zouden de lagere delen van het peilgebied te nat worden volgens de droogleggingsnormen.

Door de verplaatsing van de inlaat langs de Romeinenbaan (zie 4.2) komt een deel van EVS_014 op het hogere peil van EVS_012. Dat levert een goede drooglegging op voor dit kleine gebied. Bovendien kan er hierdoor voor EVS_014 een passender peil worden vastgelegd.

5.3 Gebied tussen Lekdijk West en westelijk deel Romeinenbaan (EVS_014)

Peilgebied EVS_014 bestaat voornamelijk uit grasland, fruitteelt en een aantal woningen en bedrijven. In het peilbesluit uit 2012 heeft dit peilgebied een zomer- winterpeil van 2,00 / 1,80 m t.o.v. NAP. In de praktijk ligt het peil tot 20 cm hoger. Dit hogere peil zorgt ervoor dat de fruitteelt voldoende wateraanvoer heeft, maar zorgt er tegelijkertijd voor dat de lagere percelen te nat zijn. Bij de gebiedsavond in maart 2024 heeft een aantal eigenaren aangegeven last te hebben van onvoldoende afwatering. Het gebied ligt direct achter de Lekdijk waardoor de grondwaterstanden meebewegen mee met de rivierstand en kwelwater het peilgebied inkomt.

In dit peilbesluit wordt een zomer- winterpeil van 2,00 / 1,90 m t.o.v. NAP opgenomen voor EVS_014. In de winter geeft dat een peil dat 10 cm hoger is dan het winterpeil in het peilbesluit van 2012. Ten opzichte van de praktijk gaat het zomerpeil 15 cm omlaag en het winterpeil 10 cm. Met het verplaatsen van de inlaat langs de Romeinenbaan (zie 4.2) wordt het fruitteeltperceel toegevoegd aan EVS_012. Hierdoor levert een lager waterpeil een betere drooglegging op voor de percelen die wel in EVS_014 blijven.

5.4 Zonnevelden en fruitteelt langs de Broekweg (EVS_013)

Peilgebied EVS_013 wordt gekenmerkt door de ontwikkeling van zonnevelden in de afgelopen jaren. Op veel voormalige fruitteelt- en akkerbouwpercelen zijn zonnevelden gekomen. Verder liggen er een paar fruitteeltpercelen waar peren worden geteeld en een aantal woningen en bedrijven.

In het peilbesluit uit 2012 heeft dit peilgebied een zomer-/winterpeil van 1,70 / 1,50 m t.o.v. NAP. In de praktijk ligt het peil in de winter 5 cm hoger. Om naar een verschil van 10 cm te gaan tussen het zomer- en winterpeil wordt er een zomerpeil van 1,70 m t.o.v. NAP en een winterpeil van 1,60 m t.o.v. NAP opgenomen in het nieuwe peilbesluit. Deze peilen zijn passend bij de droogleggingsnormen voor dit gebied.

5.5 Gebied tussen westelijk deel Broekweg en Middelweg West (EVS_015)

Dit peilgebied is het meest laaggelegen gebied van het deelgebied. Daarom ligt er ook de belangrijkste afvoerroute van oppervlaktewater naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Het landgebruik is overwegend grasland. Ook is er een aantal fruitteelt- en akkerbouwpercelen, woningen en bedrijven.

In het peilbesluit uit 2012 heeft dit peilgebied een zomer- winterpeil van 1,45 / 1,25 m t.o.v. NAP. Binnen het peilgebied zijn er verschillen in drooglegging door het verschil in maaiveld (zie 3.1). Hierdoor is de drooglegging in het noorden van het plangebied kleiner dan in het zuiden. Tijdens de gebiedsavond in november 2024 gaven twee perceeleigenaren uit het lagergelegen deel aan dat het zomerpeil van 1,45 m t.o.v. NAP leidt tot een te natte situatie. In de praktijk is daarom al gestuurd op 1,40 m t.o.v. NAP. De wens van deze perceeleigenaren is ook om het peil in de winter zo laag mogelijk te houden. Het minimale peil is hier 1,25 m t.o.v. NAP. Een lager peil zorgt voor droogstand in de sloten.

In dit peilbesluit wordt daarom een zomer-/winterpeil van 1,35 / 1,25 m t.o.v. NAP opgenomen. Hiermee wordt wateroverlast in de lagergelegen delen in de zomer zo veel mogelijk voorkomen, terwijl ook een peilverschil van 10 cm wordt ingesteld ten behoeve van de beheerbaarheid en de stabiliteit van de oevers.

5.6 Bebouwing langs Lekdijk West en Lekdijk Den Oord of Onderdijk (EVS_016 t/m EVS_018)

EVS_016

EVS_016 bestaat hoofdzakelijk uit grasland en een aantal akkerbouwpercelen en gebouwen. Het gebied ligt direct achter de Lekdijk waardoor de grondwaterstanden meebewegen mee met de rivierstand en kwelwater het peilgebied in komt.

In het peilbesluit uit 2012 heeft dit peilgebied een zomer- winterpeil van 2,10 / 1,80 m t.o.v. NAP. In de praktijk wordt in de winter tot 10 cm hoger gestuurd en in de zomer tot 5 cm lager. Kijkend naar de maaiveldhoogte en de droogleggingsnormen is het peil uit het vorige peilbesluit in de zomer voor delen van het gebied te hoog. Daarom wordt een lager zomerpeil opgenomen in de peilbesluit, namelijk 2,00 m t.o.v. NAP. Daarnaast wordt het winterpeil van de praktijksituatie van afgelopen jaren vastgelegd. Dit is 1,90 m t.o.v. NAP. In vergelijking met het winterpeil uit het vorige peilbesluit geeft dit nieuwe winterpeil een meer passende drooglegging. Daarnaast hebben bewoners en grondgebruikers ook geen klachten over dit winterpeil.

EVS_017

In EVS_016 is ter hoogte van Lekdijk West 39 een nieuwe stuw geplaatst om water sneller te kunnen afvoeren bij veel neerslag. Ook kan er met de nieuwe stuw bij droogte water vast worden gehouden ten behoeve van waterkwaliteit en ecologie. Door de nieuwe stuw, in combinatie met een stuwende duiker ter hoogte van Lekdijk West 40, is een nieuw peilgebied ontstaan, EVS_017. Het peilgebied wordt alleen aangevoerd door kwelwater vanuit de Lek. Daardoor heeft dit peilgebied een flexibel peil met bovenpeil. In dit peilbesluit wordt een bovenpeil van 2,20 m t.o.v. NAP voorgesteld. Dit is geen verandering ten opzichte van de praktijk en een passend peil voor de bebouwing en de stabiliteit van de dijk.

EVS_018

EVS_018 wordt ook aangevoerd door kwelwater vanuit de Lek. Daarnaast kan er vanuit EVS_020 water het peilgebied worden ingelaten. Voor EVS_018 was in het peilbesluit uit 2012 een zomer- winterpeil van 2,20 / 1,80 m t.o.v. NAP opgenomen. In de praktijk staat de stuw tussen Lekdijk West 48 en 45 al jaren op hetzelfde niveau. Wel zakt het peil soms wat uit als er minder kwel is. Omdat de praktijksituatie past bij het gebied wordt deze vastgelegd in dit peilbesluit: een flexibel peilbeheer met een bovenpeil van 2,15 m t.o.v. NAP.

5.7 Westelijk deel (EVS_019 en EVS_020)

De peilgebieden in het westelijk deel van het plangebied (EVS_019 en EVS_020) bestaan voornamelijk uit grasland en een aantal akkerbouwpercelen en gebouwen. Er zijn geen klachten of problemen bekend vanuit het gebied rondom het peilbeheer.

EVS_019

Het peil van EVS_019 uit het vorige peilbesluit was een zomer- winterpeil van 2,40 / 2,15 m t.o.v. NAP. Dit winterpeil levert een te grote drooglegging op voor dit gebied volgens de normen. Daarom lag het winterpeil in de praktijk de afgelopen jaren 5 cm hoger. Een nog hoger winterpeil van 2,30 m t.o.v. geeft een beter passende theoretische drooglegging voor het peilgebied. Daarom wordt in dit peilbesluit een zomer-/ winterpeil van 2,40 / 2,30 m t.o.v. NAP opgenomen. Hiermee wordt er ook een verschil van 10 cm tussen het zomer- en winterpeil gerealiseerd ten behoeve van de beheerbaarheid en de stabiliteit van de oevers.

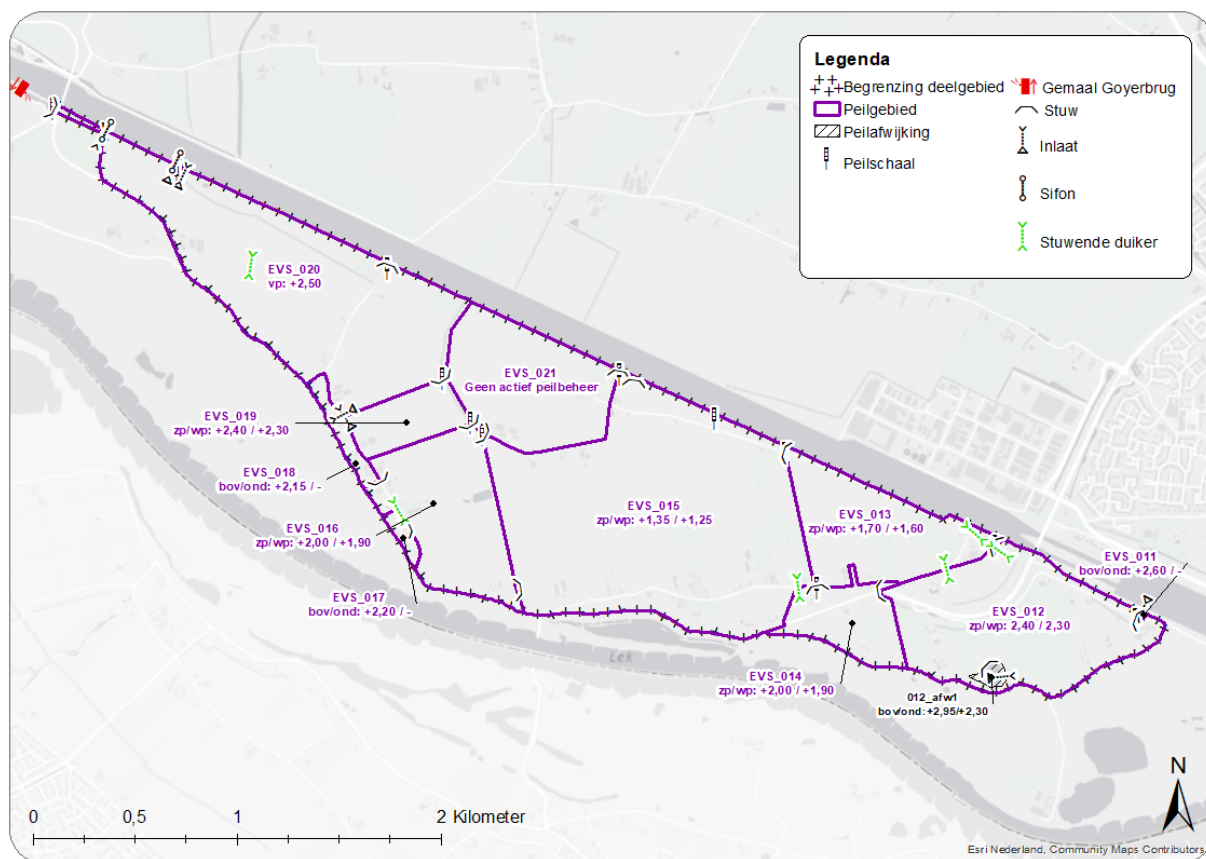
EVS_020

EVS_020 heeft zowel in het vorige peilbesluit als in de praktijk een vast peil van 2,50 m t.o.v. NAP en geen zomer- winterpeil. Destijds was sturen op een zomer- winterpeil niet mogelijk doordat de stuw niet kon worden gereguleerd. Tegenwoordig is er een nieuwe stuw en is dit wel mogelijk. Omdat er geen klachten bekend zijn en het vaste peil van 2,50 m t.o.v. NAP past bij het gebied, verandert het peil in deze wijziging van het peilbesluit niet.

In het peilbesluit uit 2012 heeft het vigerende peilgebied PG1190 een bovenpeil van 2,70 m t.o.v. NAP. Water wordt ingelaten vanuit EVS_020. Maar, met het vaste peil van EVS_020 van 2,50 m t.o.v. NAP kan het waterschap niet sturen op een peil in PG1190 hoger dan dit 2,50 m t.o.v. NAP. In de praktijk blijkt de inlaat altijd open te staan. Hierdoor staat PG1190 in open verbinding met EVS_020. In het nieuwe peilbesluit wordt dit gebied daarom niet meer gezien als apart peilgebied, maar samengevoegd met EVS_020.

5.8 Voorgesteld peilbesluit en peilbeheer

Op basis van de bovenstaande afwegingen worden in dit peilbesluit nieuwe waterpeilen vastgelegd voor de verschillende peilgebieden in het deelgebied Wijk bij Duurstede. In Figuur 9 staan de peilgebieden met de begrenzing, het oppervlaktewaterpeil en het type peilbeheer. Verder zijn gemalen, stuwen, inlaten, stuwende duikers, sifons en peilschalen weergegeven.

Figuur 9 Peilbesluitkaart met peilgebieden en peilen (in m t.o.v. NAP) voor deelgebied Wijk bij Duurstede

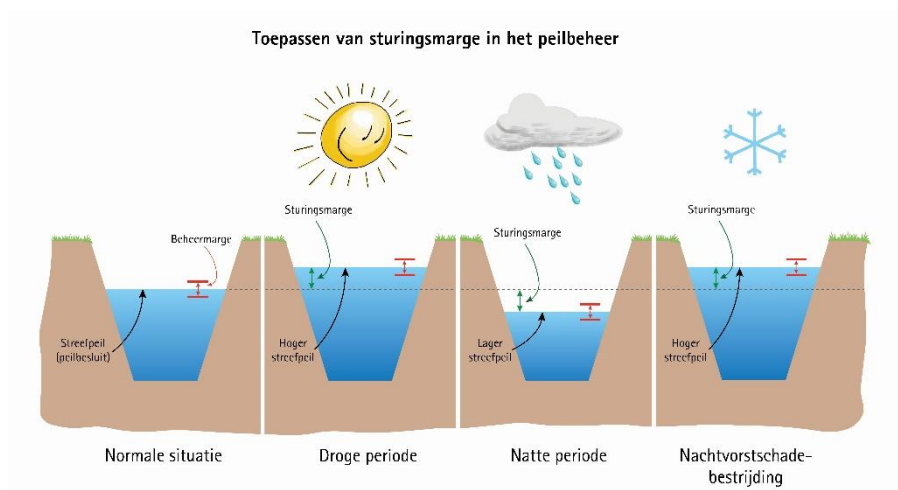
Jaarlijks toetst het waterschap of het vigerend peilbesluit nog passend is voor de omstandigheden in het gebied en of het nog aansluit bij het beleid van het waterschap.

Marges

In een peilbesluit zijn ook marges opgenomen ten opzichte van het streefpeil (zie Figuur 10):

- De beheermarge in dit peilbesluit is 10 cm. Dit betekent dat het peil 10 cm boven en onder het vastgelegde peilbesluit kan schommelen. Deze beheermarge is noodzakelijk omdat onder andere door weersomstandigheden, kwel en het in- en uitlaten van water het oppervlaktewaterpeil kan schommelen.
- De sturingsmarge in dit peilbesluit is 10 cm. Dit betekent dat in droge periodes het peil maximaal 10 cm verhoogd kan worden. Ook kan in natte periodes het peil met maximaal 10 cm verlaagd worden. De sturingsmarges worden alleen ingezet in uitzonderlijke omstandigheden, bij langdurige droogte of langdurige wateroverlast. Er wordt dan per peilgebied afgewogen of het nodig is het peil te verhogen of te verlagen. In geval van een peilverhoging wordt het dagelijks bestuur van het waterschap hierover geïnformeerd.
- Bij calamiteiten en extreem weer kan het dagelijks bestuur besluiten om af te wijken van het peilbesluit. Als dit gebeurt wordt het gebied geïnformeerd via de website van het waterschap.

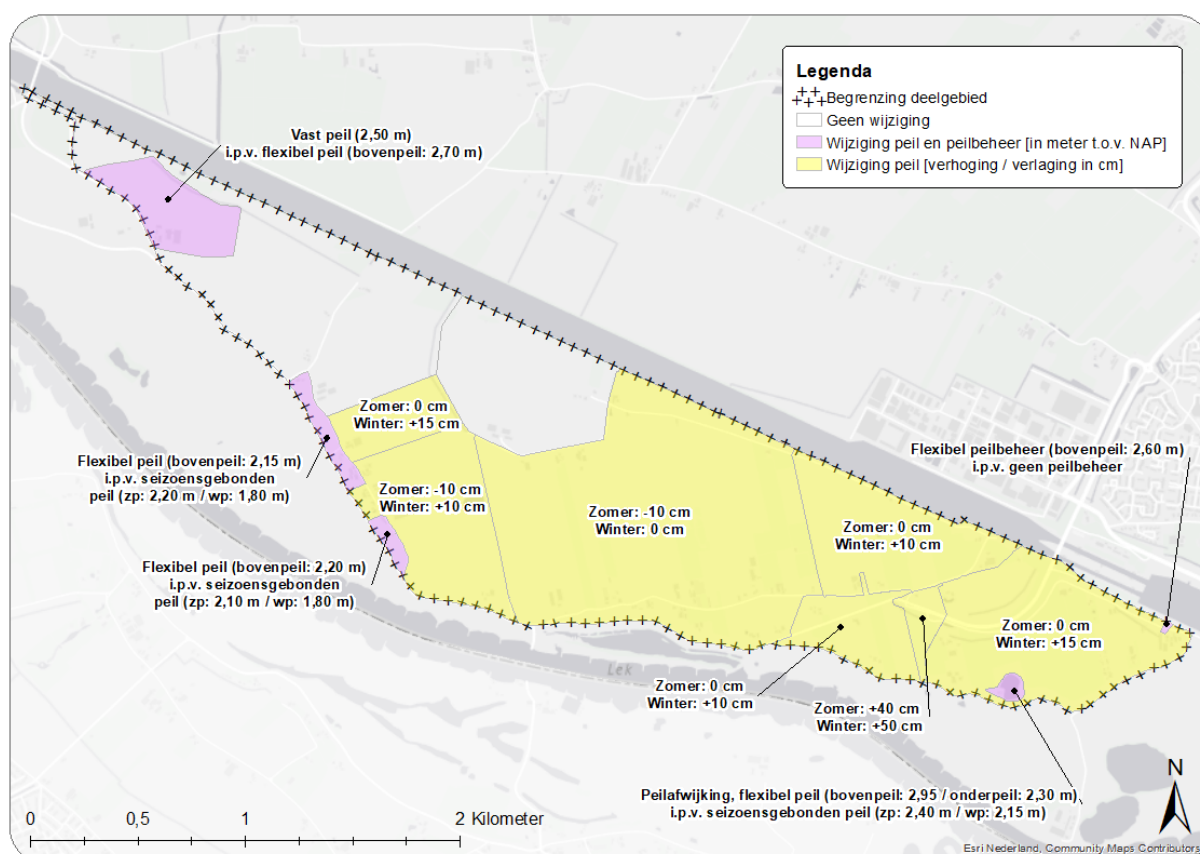
In de [Beleidsnota Peilbeheer 2019](#) zijn de uitgangspunten en kaders voor marges vastgesteld.

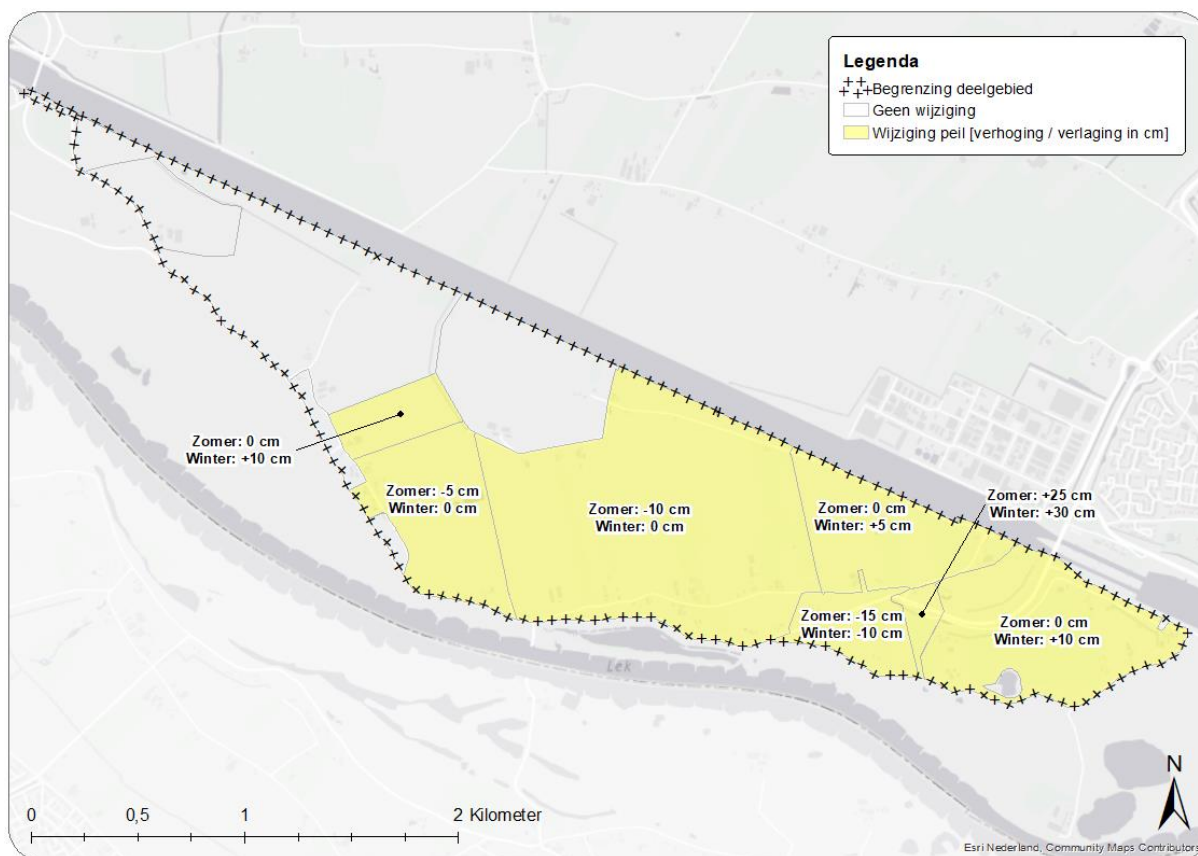
Figuur 10 Toepassen van sturingsmarge in het peilbeheer

5.9 Veranderingen in waterpeil

Op de peilverschilkaarten zijn de veranderingen te zien in het nieuwe waterpeil in vergelijking met het peilbesluit uit 2012 (Figuur 11) en met de praktijksituatie (Figuur 12). Een negatief getal betekent dat het waterpeil daalt, een positief getal betekent dat het peil hoger wordt.

Figuur 11 Kaart met peilverschillen tussen het vorige en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeilpeilbesluit. Een positief getal betekent een verhoging van het waterpeilbesluit

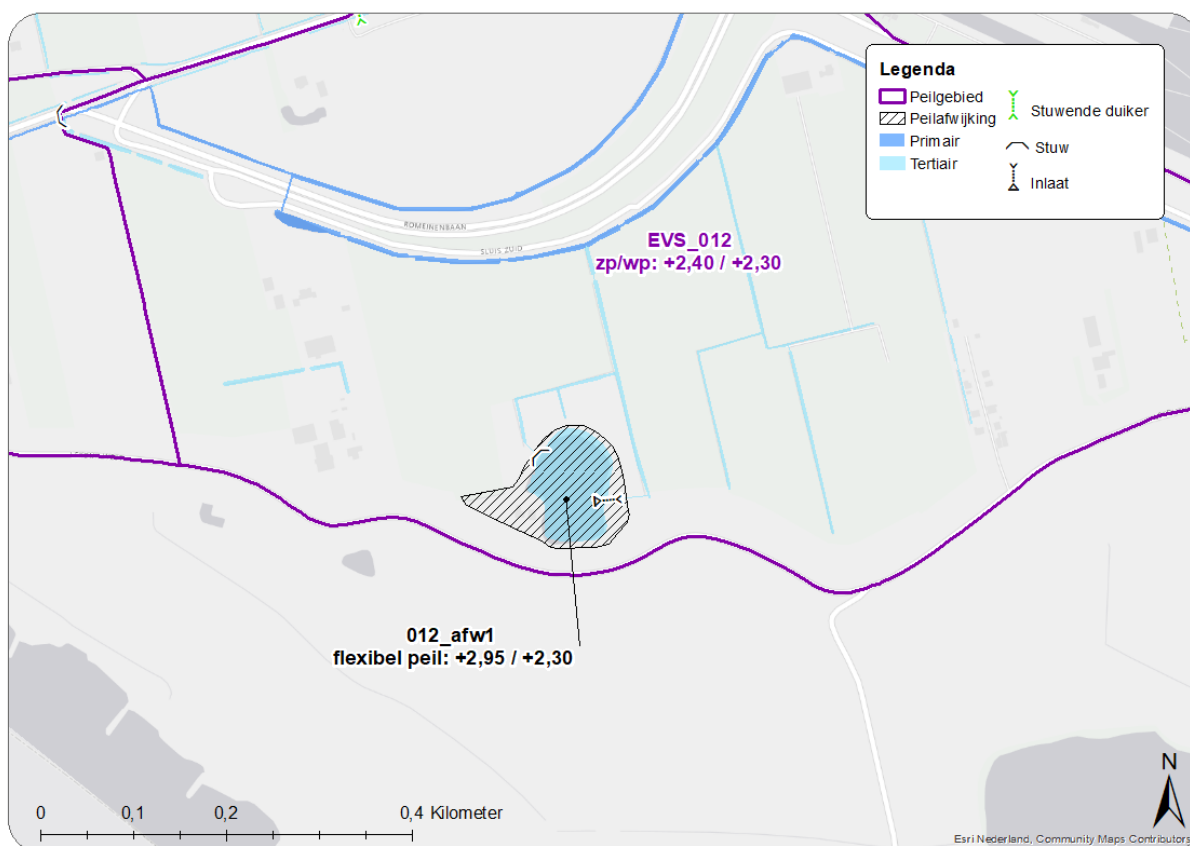

Figuur 12 Kaart met peilverschillen tussen de praktijksituatie en het nieuwe peilbesluit. Een negatief getal betekent een verlaging van het waterpeil. Een positief getal betekent een verhoging van het waterpeil

5.10 Peilafwijkingen

Voor een gedeelte van een peilgebied kan het peil afwijken van het vastgestelde peil. De peilen in deze gebieden worden niet door het waterschap, maar door derden (de eigenaren en/of gebruikers) beheerd. Deze gebieden worden aangeduid als peilafwijking en zijn alleen toegestaan als er aan de criteria van het waterschap wordt voldaan en overige belangen niet worden geschaad. De belanghebbende van de peilafwijking draagt de kosten voor het peilbeheer en het onderhoud van de kunstwerken die nodig zijn voor de peilafwijking (bijv. inlaten, stuwen en overige kunstwerken).

In deelgebied Wijk bij Duurstede ligt één peilafwijking. Het gaat hierbij om 'het Wiel' binnen EVS_012. Het Wiel is een oppervlaktewaterlichaam dat wordt beheerd door de perceeleigenaar. Het Wiel wordt gevoed door kwelwater vanuit de Lek en door regenwater. Wanneer het peil in het Wiel te hoog komt, wordt de inlaat naar EVS_012 tijdelijk opengezet. Dit gebeurt bij een peil van circa 2,95 m t.o.v. NAP. Het peil zakt niet verder uit dan het peil in EVS_012. Dat is minimaal 2,30 m t.o.v. NAP. Het Wiel wordt in het nieuwe peilbesluit opgenomen als peilafwijking met een flexibel peil met boven- en onderpeil van 2,95 / 2,30 m t.o.v. NAP (zie Figuur 13 en Tabel 1).

Figuur 7 Kaart met de enige peilafwijking en bijbehorende peilen (in m t.o.v.) in het plangebied

Tabel 1 Overzicht met peilafwijkingen en soort peilafwijking

Code peilafwijking	Ligt in peilgebied	Bepalingen	Soort peilafwijking
012_afw1	EVS_012	Peil in eigen beheer, lager dan 2,95 m t.o.v. NAP en hoger dan 2,30 m t.o.v. NAP	Regen- en kwelgevoed wiel

6 Effecten van de nieuwe peilen

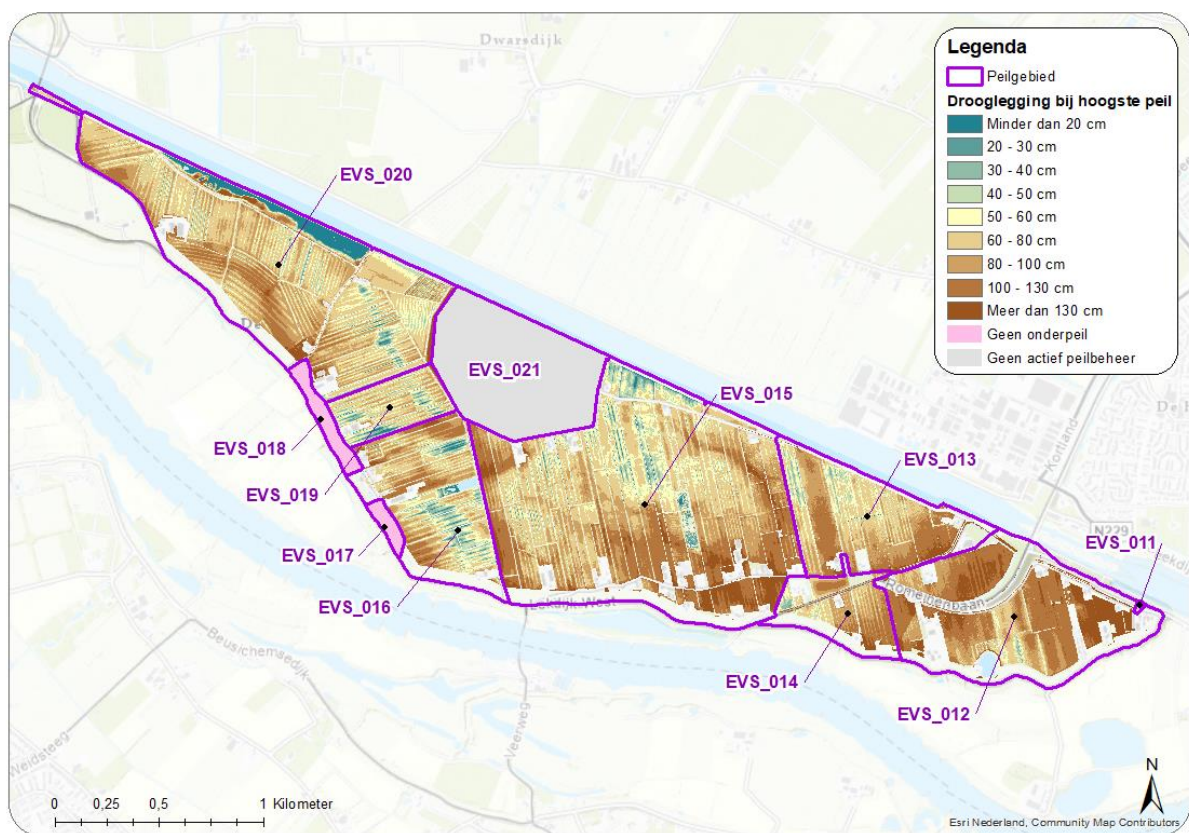
Bij het opstellen van een peilbesluit kijkt het waterschap ook naar mogelijke effecten van het waterpeil op het watersysteem en andere watergerelateerde beleidsthema's zoals de waterkwaliteit, klimaatbestendigheid, het remmen van bodemdaling, grondwater, biodiversiteit, waterveiligheid en mogelijke effecten op de omgeving zoals archeologie en cultuurhistorie.

Hieronder worden de effecten van de peilen beschreven.

6.1 Drooglegging

In Figuur 84 is de drooglegging voor het gebied weergegeven bij de nieuwe peilen van dit peilbesluit.

Voor het berekenen van de drooglegging is gebruik gemaakt van de maaiveldhoogtes uit het meest recente Actueel Hoogtebestand Nederland die dekkend is voor het gehele plangebied, het AHN4 (zie ook Figuur 4). Het gebied is voor het AHN4 ingemeten in 2020.

Figuur 84 Droogleggingskaart bij het zomerpeil

6.2 Grondwater

De nieuwe peilen zijn voor een groot deel van de peilgebieden hoger in de winter dan het peil uit het vorige peilbesluit. In de zomer gaat het peil in EVS_015 omlaag. In de peilgebieden waar het slootpeil lager is geworden, zal de gemiddelde grondwaterstand ook lager worden. Waar het slootpeil hoger is geworden, kan de gemiddelde grondwaterstand aan de randen van de percelen hoger worden. Anders dan een wijziging in de drooglegging worden er geen grote effecten verwacht van de verandering in de grondwaterstand. De invloed van het Amsterdam-Rijnkanaal en de Lek, door kwel en infiltratie, en neerslag en verdamping is op de grondwaterstand op veel plekken groter dan die van het slootpeil.

De grondwaterstanden worden beïnvloed door verschillende factoren. De slootpeilen spelen een rol, maar kwel, infiltratie, neerslag en verdamping hebben een groter effect.

6.3 Wateroverlast en waterbeschikbaarheid

Het waterschap toetst het watersysteem aan de gebiedsnormen voor waterkwantiteit die zijn vastgelegd door de provincie. Uit deze toetsing is gebleken dat voor dit gebied geen opgave is om wateroverlast tegen te gaan. Daarnaast is het zo dat de grotere drooglegging in de zomer in peilgebied EVS_015 leidt tot meer bergingscapaciteit in het peilgebied. Dit is voordelig bij piekbuien in de zomer, mede doordat dit het laagstgelegen gebied is van het watersysteem.

Voor een aantal gebieden wordt een kleinere drooglegging in de winter of zomer voorgesteld. Dit kan leiden tot minder bergingsmogelijkheden in het watersysteem. Dit verhoogt het risico op wateroverlast bij piekbuien. Voor langdurige natte periodes geeft de sturingsmarge de mogelijkheid om tijdelijk 10 cm van het peilbesluit af te wijken om zo wateroverlast te voorkomen.

Toekomstbestendig watersysteem tussen Lek en Kromme Rijn

Op de korte termijn wordt ingezet om het watersysteem tussen Lek en Kromme Rijn te optimaliseren en te zoeken naar kosteneffectieve maatregelen. Tevens wordt beleid gemaakt voor aan- en afvoer van water naar fruitteelt, worden afspraken gemaakt over zorgvuldig gebruik van water en risicodialogen gevoerd met fruittelers en landbouwers gericht op maatschappelijke acceptatie van wateroverlast en het omgaan met droogte. Op de lange termijn wordt gekeken waar het watersysteem verbeterd kan worden bij ruimtelijke ontwikkelingen van de fruitteelt en bij woningbouw. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat door verplaatsing van bedrijven de aanvoer van water eenvoudiger kan worden. Zie voor meer informatie de Visie en Handelingsperspectief Toekomstbestendig Watersysteem van het waterschap.

Watertekort

Watertekort is een normaal verschijnsel. Gemiddeld verdampt er elke zomer ca. 100 mm meer water dan er aan neerslag valt. In droge zomers kan dit verschil oplopen tot 300 mm. Het zomerse tekort wordt meestal in het winterhalfjaar weer aangevuld. Peilbeheer kan bijdragen aan het omgaan met watertekort door het peil tijdelijk te verhogen in droge tijden of door het water beter te verdelen over een gebied.

Extreem weer

Door klimaatverandering komt extreem weer, zoals hittegolven, hevige buien of droogte, steeds vaker voor. Een van de uitgangspunten van een peilbesluit is dat het nieuwe peilbeheer niet leidt tot meer wateroverlast. Het waterschap werkt in het Deltaprogramma Zoetwater samen met andere waterbeheerders aan het beperken van de gevolgen van droogte. In extreme situaties worden de calamiteitenplannen in werking gesteld.

6.4 Bodemdaling en broeikasgassen

Het plangebied heeft geen veenbodem en niet te maken met bodemdaling.

6.5 Waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit

Flexibel peilbeheer is afgewogen voor de peilgebieden in dit deelgebied, maar vanwege de bebouwing en de agrarische functies is flexibel peilbeheer op de meeste plekken niet wenselijk in het gebied.

In de peilgebieden waar het peil verandert, wordt het peilverschil tussen het 'hoge' zomerpeil en het 'lage' winterpeil kleiner. Dat betekent dat het tegennatuurlijke peilverschil kleiner wordt. Dit is beter voor de waterkwaliteit en de ecologie langs de watergangen.

Peilbeheer en waterkwaliteit

Het peilbeheer beïnvloedt niet alleen de hoeveelheid water in een gebied, maar ook de waterkwaliteit, ecologie en biodiversiteit. Het type peilbeheer bepaalt bijvoorbeeld hoeveel inlaatwater nodig is. De

keuze van het type peilbeheer moet hierop afgestemd zijn. Waterkwaliteit en ecologie hebben daarom een volwaardige plaats binnen deze afweging. Flexibel peilbeheer kan bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage leveren, omdat dit het inlaten van gebiedsvreemd water (indien gewenst) kan beperken en daarmee bijdraagt aan een hogere ecologische kwaliteit.

6.6 Weidevogels

Op Eiland van Schalkwijk zijn geen gebieden die door de provincie zijn aangewezen als belangrijk weidevogelgebied. De drooglegging in meerdere peilgebieden is in dit nieuwe peilbesluit kleiner in de winter dan in het vorige peilbesluit. Een hoger slootpeil leidt tot een hogere grondwaterstand in de percelen. Foeragerende en broedende weidevogels, die de voorkeur geven aan vochtige of nattere graslanden, kunnen hier met name in het vroege voorjaar van profiteren. Aan de andere kant zal de drooglegging in de zomer in twee peilgebieden juist weer groter zijn dan in het vorige peilbesluit.

Al met al worden er geen sterke positieve of negatieve effecten voor de weidevogels verwacht naar aanleiding van de nieuwe peilen.

Weidevogels en peilbeheer

Weidevogels zijn vogelsoorten die in graslanden broeden, zoals de kievit, de grutto, de tureluur en de scholekster. De populaties van deze vogelsoorten zijn de afgelopen decennia fors afgenomen. Over het algemeen hebben foeragerende (maart) en broedende (april) weidevogels een voorkeur voor vochtige tot natte graslanden. Het waterschap ondersteunt andere overheden en (agrarische) natuurverenigingen die maatregelen nemen voor de bescherming van de weidevogels. Waar dit gewenst is, kan het waterschap een hoger waterpeil vaststellen. Een hoger slootpeil leidt tot een hogere grondwaterstand in de percelen, weidevogels profiteren hiervan. Belangrijk daarbij is dat waterpeil en graslandbeheer sterk aan elkaar zijn gekoppeld.

6.7 Waterveiligheid

Aan de zuidkant van het plangebied ligt de Lekdijk, een primaire waterkering. Aan de noordkant bij het Amsterdam-Rijnkanaal ligt een regionale kering. Met de in dit peilbesluit voorgestelde peilen en peilbeheer worden er geen nadelige effecten voor de waterveiligheid verwacht. Eventuele Lekdijktrajecten waar een pipingrisico is worden versterkt in het project Sterke Lekdijk.

Stabiliteit waterkeringen

De stabiliteit van een waterkering is mede afhankelijk van het grondwaterprofiel in de kering. Dit profiel wordt bepaald door onder andere de grondsoort waaruit de kering bestaat, het profiel van de kering, de neerslag en verdamping op dat moment, maar ook door de drainagebasis. De drainagebasis is doorgaans de dichtstbijzijnde watergang, met het daarin gehanteerde peil. Veranderingen aan de locatie van de watergang of het gevoerde peil kunnen leiden tot een ander grondwaterprofiel in de kering en daarmee tot een (mogelijk ongewenste) verandering van de stabiliteit. Daarnaast heeft het waterpeil in een watergang direct invloed op de belasting van een aangrenzende waterkering, zoals in het geval van een boezemwater waarlangs een regionale kering ligt.

6.8 Cultuurhistorie en archeologie

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden kunnen in meerdere delen van deelgebied Wijk bij Duurstede archeologische waarden in de bodem liggen. Uitgangspunt is dat de archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem moeten worden bewaard en behouden.

Aangezien de voorgestelde peilen niet lager zijn dan de laagste peilen van het vigerende peilbesluit, wordt niet verwacht dat de peilen in deze wijziging van het peilbesluit gevolgen hebben voor eventuele bodemschatten.

Archeologie en de grondwaterstand

Archeologische vindplaatsen in vochtige bodems, bijvoorbeeld resten van historische nederzettingen, bevatten veel kwetsbaar materiaal. (Grond)water beschermt organische materialen, zoals hout en skeletten. Als ze onder water staan, kan er geen zuurstof bij komen. Zodra er wel zuurstof bij komt, vergaan ze. Als de archeologische resten dus dicht bij de oppervlakte liggen, kan een verlaging van het waterpeil ertoe leiden dat ze vergaan.

6.9 Recreatie

De voorgestelde waterpeilen hebben geen gevolgen voor de (water)recreatie in het gebied.

Recreatie en peilbeheer

Bij de afweging van het peil houdt het waterschap rekening met de recreatieve functies en/of het recreatieve (mede)gebruik van het water.

6.10 Vaarwegbeheer

In het plangebied liggen geen aangewezen vaarwegen.

Vaarwegbeheer en het peilbesluit

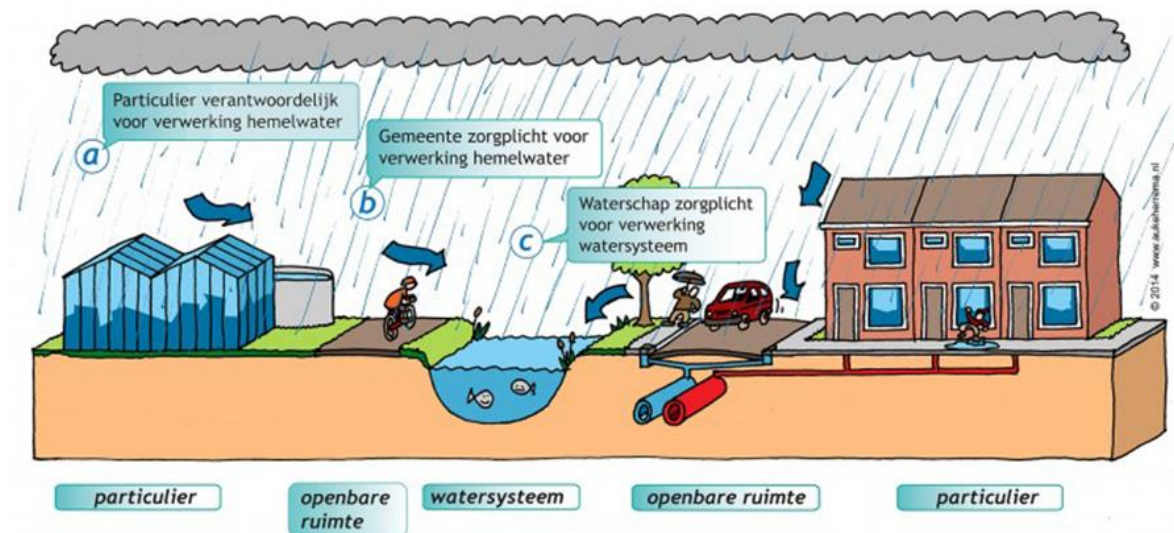
De Waterwet beschouwt het vaarwegbeheer als integraal onderdeel van het watersysteem. In de praktijk van het waterschap gaat het om de vaarwegen in het boezemsysteem die gebruikt worden voor recreatievaart en beroepsvaart. Het waterschap betreft het vaarwegbeheer bij de besluitvorming over het peilbeheer, daar waar het waterschap als vaarwegbeheerder is aangewezen.

Bij een peilafweging worden het vaarprofiel, de brughogtes en de drempelhoogtes van sluizen meegewogen naast de overige belangen, om een veilige en vlotte doorvaart te kunnen garanderen. Zo nodig wordt daar in het peilbeheer rekening mee gehouden.

7 Verantwoordelijkheden waterbeheer

7.1 Wie doet wat in het waterbeheer?

De verschillende overheden hebben elk hun eigen taak in het waterbeheer: waterschap, gemeente en provincie. Maar ook grondeigenaren hebben een verantwoordelijkheid in het waterbeheer. Elke partij moet zelf maatregelen nemen om problemen op zijn terrein te beperken of te voorkomen. Dit wordt in onderstaande tekening toegelicht.

Figuur 95 Overzicht taken en verantwoordelijkheden waterbeheer

Grondeigenaar

Een grondeigenaar is verantwoordelijk voor het (grond)water op zijn/haar perceel en onder de gebouwen op deze grond. U bent op uw eigen perceel verantwoordelijk voor maatregelen om wateroverlast van regenwater of grondwater te voorkomen. U bent op uw eigen perceel ook verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van waterinfiltratiesystemen.

Bij een peilafwijking is de grondeigenaar of gebruiker verantwoordelijk voor het op peil houden van de sloten binnen de peilafwijking en voor de kunstwerken (inlaat, stuwen, gronddammen, damwanden en pomp) die hiervoor nodig zijn.

Gemeente

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht voor het grondwaterbeheer in de openbare ruimte (fysieke leefomgeving) (bebouwd gebied) en voor de afvoer van regen- en afvalwater via het riool. Dit betekent dat de gemeente maatregelen moet nemen om structurele grondwaterproblemen in openbaar stedelijk gebied te voorkomen of beperken.

Waterschap

Het waterschap zorgt voor een goede werking van het oppervlaktewatersysteem en voor het op het juiste peil houden van het water in sloten en vaarten. Met behulp van stuwen, sluizen, duikers en gemalen kan water worden afgevoerd, vastgehouden en/of worden binnengelaten.

Provincie

De provincie is verantwoordelijk voor de algemene kaders waarbinnen waterschappen en gemeenten moeten werken en voor de kwaliteit van het grondwater. De provincie gaat ook over het verstrekken en handhaven van vergunningen voor grondwateronttrekkingen zoals drinkwatervoorzieningen, onttrekkingen van meer dan 150.000 m³ per jaar, bodemenergiesystemen en grondwaterbeschermingsgebieden.

7.2 Wat kunt u van het waterschap verwachten?

Het waterschap heeft een inspanningsverplichting om te voldoen aan het vastgestelde peilbesluit. Om het waterpeil onder alle omstandigheden goed te kunnen sturen, is het belangrijk dat er voldoende ruimte voor water is en blijft. In natte tijden is opslagruimte (berging) gewenst en in droge tijden is een voorraad nodig, des te meer omdat we door klimaatverandering vaker met extreme situaties te maken krijgen.

Voor melding van een klacht of overlast kunt u terecht op de [website van het waterschap](#). Het kan bijvoorbeeld gaan om een te hoog of te laag waterpeil, afval in het water, problemen met de waterdoorstroming, ondermaats onderhoud van de waterkant of een scheur in de dijk. Voor meldingen zoals water op straat, problemen met de riolering, water in kelders dient u contact op te nemen met de gemeente.

8 Inspraak en informatie

8.1 Inspraak

Het ontwerp-peilbesluit ligt van 25 augustus 2025 tot en met 5 oktober 2025 ter inzage. Het peilbesluit, de peilbesluitkaart en de bijbehorende toelichting is te vinden op de [website van het waterschap](#).

Tijdens de inzageperiode is het mogelijk een inspraakreactie (zienswijze) in te dienen. Uw zienswijze kunt u richten aan het college van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Postbus 550, 3990 GJ Houten o.v.v. Zienswijze ontwerp wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk. U kunt uw inspraakreactie ook per e-mail sturen naar post@hdsr.nl.

Ook is er de mogelijkheid om in gesprek te gaan met het waterschap over het ontwerp-peilbesluit. Hiervoor kunt u een afspraak maken met medewerkers van het waterschap. In alinea 8.4 vindt u contactgegevens van de projectleider.

8.2 Het vervolg – wat gebeurt er na de inspraakperiode ?

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden verzamelt alle zienswijzen en neemt ze op in een inspraakrapport. In het inspraakrapport wordt aangegeven hoe het waterschap de zienswijzen behandelt. Iedereen die een zienswijze heeft ingediend ontvangt een exemplaar van het inspraakrapport. Daarna wordt de wijziging van het peilbesluit Eiland van Schalkwijk, samen met het inspraakrapport, ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorgelegd.

8.3 Beroep na vaststelling

Belanghebbenden hebben na de definitieve vaststelling van het peilbesluit door het algemeen bestuur de mogelijkheid om binnen zes weken na bekendmaking van de vaststelling van het peilbesluit beroep in te stellen bij de Rechtbank in Utrecht, conform artikel 8:1 Algemene wet bestuursrecht. Een beroepschrift dient te zijn ondertekend en dient tenminste te bevatten: de naam en het adres van de indiener, de dagtekening, een omschrijving van het peilbesluit waartegen het beroepschrift is gericht en de gronden van beroep. Voor het instellen van beroep is griffierecht verschuldigd. Een beroepschrift moet in tweevoud worden gericht aan de Rechtbank Midden Nederland, Afdeling Bestuursrecht, Postbus 16005, 3500 DA Utrecht, onder overlegging van een afschrift van het peilbesluit.

Het instellen van beroep heeft geen schorsende werking. Indien beroep is ingesteld, kan daarnaast ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de uitspraak op het beroepschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de voorzieningenrechter van dezelfde rechtbank. Daarvoor is opnieuw griffierecht verschuldigd.

Het beroep en verzoek om een voorlopige voorziening kunnen ook digitaal ingesteld worden bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Kijk op de genoemde site voor de precieze voorwaarden.

8.4 Contact en informatie

Voor meer informatie, een inhoudelijke toelichting op het peilbesluit, het maken van een afspraak en/of het indienen van een mondelinge inspraakreactie kunt u contact opnemen met Ben Jonkman, projectleider van de wijziging peilbesluit Eiland van Schalkwijk, via 030 – 209 76 41 of ben.jonkman@hdsr.nl.

Het waterschap informeert u over de voortgang van het peilbesluit via de website en nieuwsbrieven.